

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 03 - 101. ÅRGANG
10.FEBRUAR - 24.FEBRUAR 2015

ISFiT: 24 afrikanske studenter
samles på Røros for forsoning
gjennom dialog

DALAI LAMA:
NTNU-professor kritisk til ISFiT-besøk

JUGENDBYGGET: Miljøgate truer
gammel studenthistorie

Under Dusken

REDAKSJON

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Synne Hammervik - Tlf: 95520352
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Inga Skogvold Rygg - Tlf: 91823546
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Anette Sivertstøl

NYHETSREDAKTØR
Martha Holmes nyhetsredaktor@studentmediene.no

POLITISK REDAKTØR
Kristian Aaser politiskredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Martin Gundersen reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Mathias Kristiansen kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Borghild Kristensen

MUSIKKANSVARLIG
Paulina Dubkov

FOTOREDAKTØR
Katinka Goffin fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK SJEF
Andrea Trengereid Gjerde grafisk-sjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Iria Samuelstuen

IT-SJEF
Stein-Otto Svorstøl

DAGLIG LEDER
Mikkel Bolstad Dæhli - Tlf: 92883089

SALGSSJEF
Mathias Dahlstrøm - Tlf: 47247278 salgssjef@studentmediene.no

DESKERE
Signe Karmhus, Stine Mari Male, Emil Flakk, Finn Brynestad,
Christian Danielsen, Linn Danielsen Evjemo, Anders Pásche,
Miriam Nesbø, Håkon Melgård Sveen

JOURNALISTER
Fredrik Pande, Eirik Angård, Paulina Dubkov, Vilde Boberg
Svineng, Are Furubotn, Ulrik Antonussen, Velle Henriksen, Bård
Ræstad, Sunniva Heim, Mathias Kristiansen, Hanna Marlene Lind-
berg, Tonje Jacobsen, Daniel Guanio, Maria Olerud, Joachim
Waade Nesse, Andreas Dorum, Daniel Nyland, Trine Sekke, An
Nguyen, Siri Overn, Kaia Sørlund, Kjell Robin Eikrem, Nora Essahl,
Bendik Eriksen, Tora Olsen, Martha Holmes

FOTOGRAFER
Hans Fredrik Sunde, Eirik Åsheim, Nadia Caroline Andersen,
Eivind Sandodden Kise, Katinka Goffin

ILLUSTRATØRER
Camilla Dahlstrøm, Ellinor Egeberg, Iria Samuelstuen,
Christian Hekaas, Synøve Daaland

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Anne Garvoll, Thea Dahlborg, Ingvild Olausen,
Yordana Jakobsen og Andrea Gjerde

KORREKTURSJEF
Finn Brynestad

FORSIDE
Katinka Goffin

SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM
E-POST: ud@underdusken.no/annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studenter, utgitt
av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut
gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studenter-
samfundet. Under Dusken kjem ut åtte gongar i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam-plakaten
for god presseskikk. Dei som føler seg urettmessig ramma av
omtale i avisa, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/underdusken

@UnderDusken

«You can never have too much fun», som Winston Churchill sa.

LEDER

Kommunikasjon i en presseverden

Med de siste årenes raske utvikling i sosiale medier har også kommunikasjonssektoren vokst tilsvarende. PR-rådgiverne og kommunikasjonsrådgiverne spretter fram raskere enn du kan si “SoMe” og de har nok å gjøre. De får stadig flere kanaler å markedsføre i, og markedsføringen blir mer og mer direkte. Problemet oppstår når de oppfatter pressen som enda en slik kanal.

En fri og uavhengig presse skal være nettopp dét - fri frastat og organisasjoner. I realiteten vil den selvfølgelig være noe styrt av markedet og brukernes ønsker, men likefullt fri. Den skal ikke være en kanal man kan bruke til markedsføring, men et sted for informasjonsformidling. Derfor har vi Tekstreklameplakaten, og et tydelig skille mellom redaksjonelt innhold og reklame. Men nå ser det ut til at kommunikasjonsrådgiverne har gjort sitt inntog også i studentmiljøet i Trondheim.

Vante som de er med å styre hvilken informasjon folk mottar om deres organisasjon, går de inn i intervjusituasjonen med samme tankesett. Det går ikke nødvendigvis så godt sammen med journalisten og fotografens oppgave, nemlig å formidle en så objektiv presentasjon som mulig - en presentasjon som inkluderer både positive og negative sider.

Det burde ringe en varselbelle når kommunikasjonsrådgiverene tar på seg journalistenes jobb, og omvendt. Når intervjuer kommer med premisser, når det stilles krav om at navn og samarbeidspartnere nevnes, når intervjuobjektene insisterer på å redigere den ferdige artikkelen, da har kommunikasjonsrådgiverne gått langt over streken.

Det er ikke vår jobb å formidle en organisasjons agenda til verden. Og vi bør vises såpass respekt at vi får lov til å gjøre vårt slik vi mener er best.

INGA SKOGVOLD RYGG

Illustrasjon: Iria Samuelstuen

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS. Lisensnr. 241823 Sertifikat nr. 1638

Flere usikkerheter enn muligheter

Regjeringen ønsker å myke opp arbeidsmiljøloven slik at det blir lettere å ansette i midlertidige stillinger. Uten sikkerhet blir det et tiltak for arbeidsgivere, ikke for nyutdannede.

NYHETSKOMMENTAR

MARTHA HOLMES
NYHETSREDAKTØR

Regjeringens foreslåtte endringer i arbeidsmiljøloven legger ikke tydelige nok rammer. Ingenting forhindrer at samme person kan ansettes i samme type midlertidige stilling gang på gang, eller at man kan ansette flere midlertidige på rad i samme stilling. Fram til nå har det vært adgang til midlertidige ansettelser i stillinger som faktisk er midlertidige eller oppdragsbaserte. De nye reglene innebærer en risiko for at et økende antall nyutdannede vil bli tilbudt usikre vilkår når de går inn i arbeidslivet.

Det er ingen tvil om at gode intensjoner ligger bak endringsforslaget, men om en slik lovendring skal få gode konsekvenser for unge arbeidstakere må den kombineres med et sikkerhetsnett i form av restriksjoner på langvarige midlertidige ansettelser. Vi blir fortalt at unge får muligheten til å få en fot innenfor i arbeidslivet, men uten klare rammer skaper den nye arbeidsmiljøloven flere usikkerheter enn muligheter. Unge vil ikke få ta opp boliglån like lett uten fast stilling, og får derfor problemer med å etablere seg der de ønsker å bo. De som skal starte familier vil få problemer med å fortsette i jobben om de ønsker å ta permisjon. En slik lovgivning kan på lengre sikt gjøre at færre kvinner blir ansatt fast fordi det er større sannsynlighet for at kvinner tar lang permisjon enn for at menn gjør det.

I prinsippet kan en oppmykning av

flere aspekter ved arbeidsmiljøloven være en god ting. Behov i arbeidsmarkedet har endret seg, og en omorganisering av arbeidstiden i form av mer søndagsjobbing og tilgang på midlertidige stillinger kan være et svar på dette. Problemet oppstår når arbeidsgiverne får hovedansvaret for gode arbeidsrammer og nok hviletid. Dette gjøres uten å tilby økt sikkerhet til arbeidstakerne, og åpner for at regelverket misbrukes på arbeidstakernes bekostning. Med et slikt utgangspunkt kan det ta lang tid før nyutdannede får en stabil livssituasjon og fast stilling.

En langvarig midlertidig ansatt får ikke opparbeidet seg ansiennitet i bedriften, og vil derfor ikke gå opp i lønn slik man ellers ville ha gjort. Om man er midlertidig ansatt og er gravid eller skal starte en familie vil dette også være et problem. Foreldrepermisjon

medfører en betydelig kostnad for arbeidsgiver og det er urealistisk å tro at bedrifter skal ta uoppfordret samfunnsansvar. Dette er et tilbakesteg på likestillingsfronten. Midlertidighet lønner seg for bedriftene, og man kan ikke stole på at bedriftene skal ta ansvar selv om de taper på det.

Uten et sikkerhetsnett blir ikke lovendringen en oppmykning, men heller et vendepunkt i norsk arbeidspolitikk. Arbeidsgivere vil få mer fleksibilitet og mer makt i ansettelsesprosessen, noe som betyr at vi går over til å sette arbeidsgiverene først i en lovgivning som primært skal beskytte arbeidstakerne. Midlertidige kontrakter over lang tid kan være et stort problem for unge som er i oppstartsfasen av voksenlivet. Dette er et lovforslag som gir økt fleksibilitet til bedrifter, ikke til unge.

UD FOR

100 ÅR SIDEN

Sommerschield & Co. er en av byens største i sitt slag. Studenter av den skumle type der bor i tragterne omkring Bakke bro kjøper alltid sin tobak der.

50 ÅR SIDEN

Omsetningene av norsk litteratur er meget ringe og går stadig nedover. En av grunnene til dette er nordmennenes elendige leseferdighet, som skyldes norskundervisningen i gymnasen.

25 ÅR SIDEN

Tross personlig frihet og mangel på fysisk undertrykkelse er det på ingen måte folket som styrer byen eller landet. Om ikke annet burde revolusjonsstormene i Øst føre til at vi tar ansvar for å skape en demokratiseringsvind hos oss i Vest.

SIDEN SIST

Muggsoppen tilbake på Dragvoll

Arkivfoto: Line Skjærsvik

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse ble tvunget ut av bygg 1 tirsdag den 3. februar på grunn av muggsopp. Soppen er funnet i ventilasjonssystemet, og det er en moderat mengde sopp på to kontorer. Ventilasjonssystemet har blitt rengjort og desinfisert, og et nytt filter er installert. Det var i 2003 at Dragvoll fikk påvist muggsopp for første gang. I 2005, etter at seks millioner var brukt på utberedning, sa NTNU at bygget var soppfritt. Det er dårlige byggetekniske løsninger med mange karnapper (utbygg) som gjør bygningen veldig utsatt for fukt.

Kilde: Universitetsavisa

Politistudenter vil ha action

I en ny studie utført av politihøgskolelektor Pål Winnæs og sosiologiproffesor Håvard Helland ved høgskolen i Oslo og Akershus, kommer det fram at politistudentene sitt viktigste motiv for å ha lyst til å bli politi er at de ser på det som en jobb med spenning og mye som skjer. Studien bekrefter tidligere internasjonale funn der hovedtrenden har vært at de som blir politi har en sterk dragning mot spenning og action. De er ofte ikke redde for å bruke fysisk makt og applauderer «maskuline bragder». Kilde: Universitas

Foto: Politiet/Torgny Alstad

Storsammenslåing vedtatt

Arkivfoto: Jonathan Holt Thorbjørnsen

NTNU blir landets største universitet etter storfusjonen som ble vedtatt 28 januar. Mulige utfall av prosessen var at universitetet kunne slå seg sammen med Høgskolen i Nord-Trøndelag, Høgskolen i Gjøvik, og Høgskolen i Ålesund. Studentrepresentantene var de som avgjorde avstemningen, og sikret flertall for fusjonen, etter at det var blitt vedtatt at HiNT ikke ville bli tatt med i en eventuell fusjon. Rektoren for HiNT mener at det er best for skolen å forsette alene. Studentstyrerepresentant Christian Tangene er fornøyd med resultatet selv om det er mange usikre faktorer. Kilde: Universitas

Forskere utvist fra Agder

To forskere ble utvist fra Universitetet i Agder onsdag 04.februar. Begrunnelsen skal være at forskernes vindkraftkompetanse kan brukes til militære formål i andre land. Direktør for UiA, Tor Aagedal, forteller at universitetsadministrasjonen er overrasket, da de ikke kan se noe grunnlag for utvisning. Den ene utviste er kinesisk statsborger og den andre europeisk. Begrunnelsen for vedtaket er hemmelighetstemplett, og verken de utviste eller deres advokater har fullt innsyn. Advokat Humlen mener at det er behov for en rettslig avklaring i Norge for å se om norske myndigheter går for langt når de hemmelighetsholder slik informasjon. Han mener dette ikke er i tråd med minimumsstandardene som menneskerettsdomstolene har fastslått i slike saker. Dette skal være første gang en fast ansatt ved et universitet har blitt utvist. Kilde: NRK Sørlandet

Foto: Bjarte Hoff/flickr

Fredsprisvinneren i Trondheim

Aayat Alqormozi er vinneren av studentenes fredspris 2015. Hun ble annonsert som vinner av prisen i oktober 2014 på grunn av sitt bidrag til kampen for demokrati og menneskerettigheter i Bahrain. Den 23 år gamle tidligere lærerstudenten ble dømt til fengsel for ulovlige ytringer mot regimet og for å ha fornermet kongefamilien. Dette skjedde da hun leste opp et dikt på Perleplassen i Bahrains hovedstad. Torsdag 12 februar skal minnesteinen hennes avdukes i Jomfrugata klokken 15:00. Kilde: NTNU

Foto: Frøy Elisabeth Hamstad

Norske studenter misfornøyde med oppfølgingen

I årets studiebarometer kommer det fram at bare 29 prosent var fornøyd med den individuelle oppfølging de fikk på studiet sitt. Undersøkelsen ble gjennomført av Nokut høsten 2014. Resultatene fra den andre runden med den nasjonale studentundersøkelsen viser at det er store variasjoner i studentenes tilbakemeldinger. Det er bekymringsfullt at mange studenter er tildels eller meget misfornøyd, sier direktør Terje Møland fra Nokut i en pressemelding. Kilde: Nokut

STUDIEBAROMETERET

Kreditering: Nokut.no

80..... asylbarn som hadde oppholdt seg mer enn fire år i Norge ble uttransportert i 2014.

framtidfylket
Karriere i Sogn og Fjordane

22
LEDIGE
TRAINEESTILLINGAR

NYUTDANNA?
START KARRIEREN DIN
I SOGN OG FJORDANE
KARRIERE • UTVIKLING • NETTVERK • LIVSGLEDE

SØK PÅ FRAMTIDSYLKET.NO
SØKNADSFRIST 16.MARS

Uklare retningslinjer for eksamensensur

Studentar som klagar på karakterar er kanskje sikra ei betre vurdering av oppgåva si, då det er lovfesta å bruke to sensorar. Det er opp til institusjonane sjølve å setje retningslinjer for gjennomføringa av fyrstesensuren.

► KARAKTERSETTING

TEKST: Tora Olsen

FOTO: Nadia Caroline Andersen

Ivan Vulchanov er ein av mange studentar som har klagt på eksamenskarakterar. I faget «Norge og europeisk integrasjon» i bachelorløpet sitt i Europastudier fekk han ein C.

– Eg ba om ei begrunning for karakter fyrst. Sensoren hadde ei anna tolking av oppgåveteksta enn meg. Då eg ikkje var eining, sende eg inn ein klage, fortel Vulchanov.

Den nye sensuren vart gjort av to sensorar, ein ekstern og ein intern. Karakteren blei sett opp til ein A.

– Det er jo litt gambling å klage, men eg hadde ikkje så mykje å tape. Då dette er eit sentralt fag i utdanninga mi, ville eg ha ein betre karakter og hadde tatt opp att faget om karakteren hadde blitt ståande, seier han.

Halvkarakterar gjer utslaget

For studentar er kvar enkelt karakter viktig, ikkje fordelinga over mange år. Både fordi studentar gjerne vil ha lært det dei skal, men for Vulchanov er det også viktig når han eventuelt vil søkje seg inn på ein master.

Lov om universitet og høskular slår fast at sensur av klagar ha to nye sensorar, ein ekstern og ein intern. Desse skal ha tilgong på same materiell som ved opprinneleg sensur.

HiST, NTNU, Dronning Mauds Minne og BI Trondheim bekreftar at dei følgjer lovgivinga. Det er berre BI som tidlegare ikkje har praktisert blindsensur, der den fyrste karakteren og klaga frå studenten er skjulte. No har dei blitt pålagt å gjere dette.

Fyrstelektor Svend Asle Eggen ved Institutt for marknadsføring ved BI Trondheim seier at i dei fleste tilfella han har vore borti har karakteren blitt ståande.

– Eg kan berre hugse å ha satt ned ein student som har klagt, og eg har aldri opplevd dei ekstreme tilfella der eksamensvar går opp eller ned fleire karakterar.

Det blir enklare dess meir konkret ei sensurvegledning er, seier Eggen, og legg til at det ofte berre er snakk om ein halv-karakter opp eller ned i ueinigheit mellom sensorar.

– Det kan fort vere snakk om ein svak C eller ein sterk D. Men for kvar

enkelt student er det stor forskjell mellom desse to, seier Eggen.

Spenst som karakterkriterium

Johan Fredrik Rye ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU har publisert artikkelen *Konsistente karakterer* som tek for seg karaktersetting i sosiologifaget. Artikkelen diskuterar problemstillinga rundt uklare retningslinjer for karakterar. I ei vurdering blir det ofte lagt vekt på begrep som «spenst» «kreativitet», «originalitet» og «modenheit», utan at det eksisterar ein klar definisjon bak desse. Sensoren si eiga oppfatting av begrepa og tolking av eksamensteksten, vil difor påverke karakteren i stor grad.

– Panelsensorene hadde ulike vurderinger av hva som konstituerer ei «god» sosiologisk tekst, både med tanke på substansielle, metodiske, etiske og formale aspekter, skriver Rye.

Eggen er ueinig i at subjektivitet er ein viktig faktor når karakterane blir satt. Han meiner det finnes ein «akademisk konsensus» om kva som ligg i dei ulike faga, og karakterrangeringa.

– Ein del av det å vere ein fagfelle er å ha ei god forståing for kva faget er. Det som har slått meg gjennom mange år med bruk av eksterne sensorar er at det er ei eller anna form for samforståing om kva til dømes ein C er.

Når det i tillegg føreligg sensurkriterium, kursbeskrivingar og litteratur, seier Eggen at når han har møtt på sensorar med ulik oppfatting er det i regelen berre å diskutere gjennom kva som ligg i eit fag. Men dette fordrar bruk av multiple sensorar.

Vulchanov tenkjer óg fag med betre sensorvegleiingar vil vere mindre utsette for subjektivitet frå sensorar.

– I fag med ei meir rigid sensurvegledning og betre retningslinjer, vil det vere mindre variasjon ved ein eventuell klage.

Fyrstesensuren

Når hovudsensuren av eksamenar skal setjast, står universiteta og høgskulane friare. Bachelor- eller masteroppgåver har dei same krava som ein klage, men sensurpraksisen til eksamenar varierar. Det er institusjonane som sjølv oppnemner sensorar, og i NTNU og HiST sine tilfelle er det ulike retningslinjer for kvart fakultet eller institutt. Det kan vere to sensorar, både interne og eksterne, det kan vere oppnemnd ein ekstern tilsynssensor eller ein kan nytte

ENKELT Å KLAGE: For studentar i Trondheim, som Ivan Vulchanov, er det enkelt å sende inn elektroniske skjema, og institusjonane krev inga grunngjeving for klagen.

berre ein sensor. I dei verste tilfella er sensor både faglærer og den som lagar eksamenen.

– Eg har prøvd å vere einesensor, og det er frykteleg vanskeleg. Ein er mykje meir sårbar åleine, og sit med alt ansvaret, seier Eggen.

Forklaringa på store sprik i karakterar kan vere bruk av einesensur. Sensoren er åleine om si oppfatting av faget og tolkinga av oppgåva. Ved bruk av flei-

re sensorar kan ein vere meir trygga frå subjektivitet. Sensorane må då diskutere gjennom karakterane og oppgåvene når dei er ueinige.

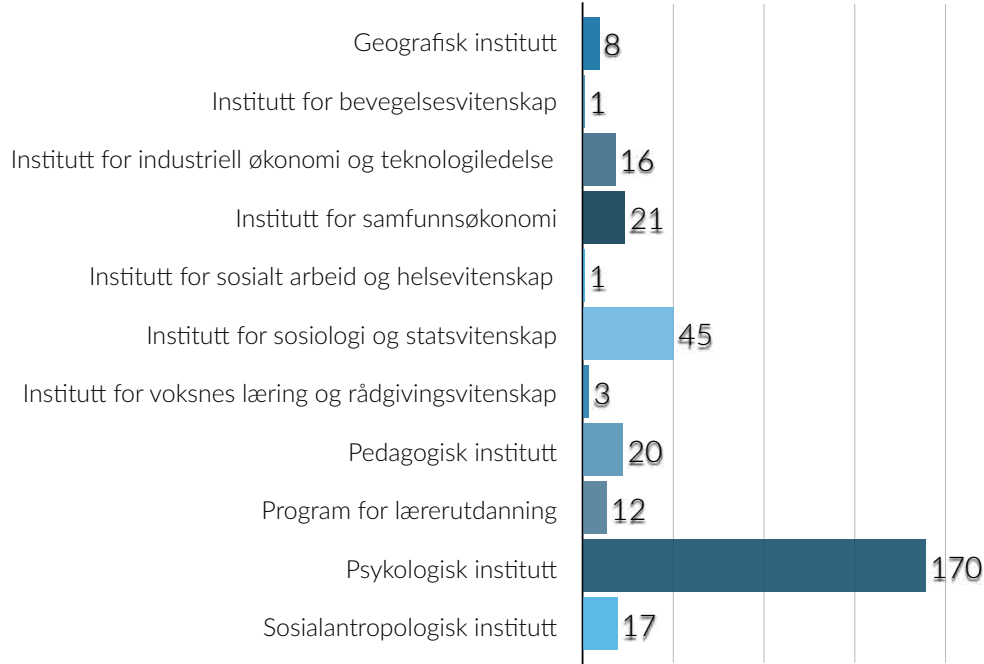
Frå A til F

I 2002 blei dagens karaktersystem, frå A til F, vedtatt som del av Lov om universitet og høgskular. Dette var for å samle alle i eit felles system, og i rettleiingar frå Utdannings- og forskingsdepartemen-

tet frå 2004 er det forventat at heile karakterskalaen blir tatt i bruk.

Fyrstelektor Svend Asle Eggen ved Institutt for marknadsføring ved BI Trondheim seier likevel at den enkelte sensorar ikkje tek hensyn til fordelinga ved sensurering. Kvar karakter skal setjast på grunnlag av gitte kriterium, og ein skal aldri bruke samanlikning med resten av kullet.

– Det er over lang tid og store populasjonar at fordelinga over karakterane skal vere jamn. Når ein institusjon viser til berre A og B over lang tid kan ein bryte å setje spørreteikn ved karakterpraksisen og kvifor nett desse studentande utmerkar seg på nasjonalt nivå, avsluttar Eggen. **UD**

Fakultetet for samfunnsvitenskap og teknologileiing registrerte 314 karakterklager hausten 2013. 811 studentar ba om begrunnelse for karakter. Psykologisk institutt hadde høgast antal karakterbegrunnelser. Her ba heile 345 studenter om begrunnelse for eksamenskarakterane sine. Subjektive oppfatningar kan spele ei stor rolle for karaktervurderingar, og det oppstår difor tilfeller som Ivan Vulchanov sitt der han var uenig med sensor sin tolkning av oppgåva. Klagetala understrekar viktigheten av eit betre rammeverk for karaktersetting og viktigheten av gode sensorveiledningar.

Kilde: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

DAGENS SENSURSYSTEM

• Noreg har underteikna Bologna-erklæringa frå 1999, som er ein del av arbeidet med å skape ein felles arena for høgare utdanning i Europa.

• Med innføringa av bokstavkarakterane A-F fekk Noreg eit felles karaktersystem. Før dette hadde ein ulike karakterskalaer og praktiseringar.

• I denne karakterskalaen er C ein jamnt god prestasjon.

• Ved NTNU er det dei enkelte fakulteta som står ansvarleg for å utarbeide fagspesifikke vurderingskriterium.

• Dei fleste fakultata ved NTNU har endra sine fristar for å be om grunngjeving til ei veke etter sensur med elektronisk skjema.

DEN STORE MULIGHETEN

Ferdig til høsten eller pause i studiene?

BLI MED SOM FREDSKORPSET!

Som frivillig i Fredskorpset utveksles du i 4 til 10 måneder til et kvalitetssikret bistandsprosjekt i Afrika, Asia eller Latin-Amerika. Under og etter utvekslingen får du:

INTERNASJONAL ERFARING
ARBEIDSTRENING
PRAKTISERT ANDRE SPRÅK
NY KUNNSKAP

Mulighetene finner du på:
www.fredskorpset.no/ung

Fredskorpset er en del av statens utviklingspolitikk. Hvert år gjør 600 unge mennesker en forskjell gjennom Fredskorpset.

Nå utlyser vi høstens prosjekter, med søknadsfrister fra og med 1. februar. Alle stillinger finner du på Facebook og våre hjemmesider.

– Dalai Lama tilhører herskerklassen

Flere mener det er tvilsomt at Dalai Lama utelukkende står for verdier som fred, demokrati og menneskerettigheter. ISFiT står på sitt, og mener budskapet er verdifullt.

► ISFiT

TEKST: Bendik Eriksen

– Vi er i 2015. Jeg mener man kan sette spørsmålsteget ved det å invitere en person som tror på sjelevandring og et religiøst system. Jeg synes det er svært fjernt fra det intellektuelle og akademisk skal stå for, sier professor Arnulf Kolstad.

Kritiserer ISFiT

NTNU-professor Kolstad mener at hvis man ser på den lange rekken av Dalai Lamaer er det vanskelig å argumentere for at disse sto for gode verdier.

Han forklarer at Tibet før 1950-tallet var så ille at det er vanskelig for oss å forstå det. Kolstad utdyper at Tibet var et teokrati. Et religiøst diktatur hvor munkene hadde all makt og eiendom, og at 90 prosent av befolkningen var slaver. På denne tiden lå gjennomsnittsalderen i Norge på 70 år, mens den var nede på 30 år i Tibet.

– Man så ingen tegn til endring da den fjortende og nåværende Dalai Lama kom til makten, sier han.

President Marius Jones i ISFiT beskriver Dalai Lama sitt budskap som et ikke-voldelig rop om demokrati og menneskerettigheter til alle. Han forklarer videre at han mener dette ligger tett opp til ISFiTs verdier og peker blant annet på Studentenes fredspris som ISFiT er ansvarlige for. Han er uenig med Kolstad sin argumentasjon.

– Hvis han mener at vi ikke skal invitere personer med religiøs bakgrunn har han misforstått hva ISFiT handler om. Vi inviterer personer uavhengig hva de tror på, sier han.

Han understreker at ISFiT ønsker å samle forskjellige type perspektiver, både blant studentene og innleiderne de inviterer.

– Når det er sagt, har vi ikke invitert Dalai Lama på grunn av hans religion, men på grunn av hans budskap, svarer Jones.

At vi skal ha undersøkt hva alle innledere har gjort tidligere, ser jeg ikke på som nødvendig

MARIUS JONES

President i ISFiT

Preget av mistenksomhet

Kolstad mener at for å forstå Tibet-konflikten må man sette seg inn i tidligere vestlige forsøk på innblanding. På slutten av 1940-tallet vant kommunistene borgerkrigen i Kina over nasjonalistene. På samme tid mottok Dalai Lama våpen og hjelp fra vestlige makter med hensikt å løsrive Tibet og hindre kommunismens framtog i Kina.

– Kommuniststyret ville ikke at Kina skulle splittes, og er generelt svært negativ til intervensjon fra fremmede makter. De gikk derfor inn i Tibet og overtok kontrollen, sier Kolstad.

Arnulf Kolstad fortsetter sin kritikk mot ISFiTs valg av Dalai Lama som innleder.

– Jeg mener det er helt greit at ISFiT inviterer Dalai Lama om de er klare over hans samarbeid med USA og vestlige makter for å destabilisere Kina. Men om man ikke er klar over dette, mener jeg man som akademikere og studenter burde skjermes. Man burde vite bakgrunnen til de man hauser opp som verdens beste forbilder, sier han.

Marius Jones understreker at det er budskapet til Dalai Lama som er viktig, og at de i ISFiT ikke nødvendigvis er enig med alle sine innledere, i alle situasjoner de har vært i. Han sier at de inviterer innledere fordi de synes de kommer med et budskap som er verdifullt.

– Uten at jeg sier at jeg er uenig med noe Dalai Lama har gjort. At vi skal ha undersøkt hva alle innledere har gjort tidligere, ser jeg ikke på som nødvendig, svarer Jones.

Vil persondyrkelsen til livs

I 2010 mottok Kina-dissidenten Liu Xiabo Nobels fredspris i Oslo. Dette har i ettertid ført til et iskaldt diplomatisk forhold mellom Kina og Norge. I håp om å bedre forholdet til kinesiske myndigheter avsto derfor den norske regjeringen å møte Dalai Lama da han besøkte Oslo våren 2014.

Dette skapte debatt i Norge, hvor mange samfunnsdebattanter mente at Norge gikk på akkord med sine demokratiske verdier og frihetsprinsipper for å imøtekomme en stormakt. Journalist Erling Borgen kalte det en «skammelig dobbeltmoral» at den norske regjeringen ikke ville møte Dalai Lama.

Andre tok til motmæle, og mener at det vestlige bildet av et frihetsberøvende Kina, og Dalai Lama som en manifestasjon av demokrati og men-

TIBET-KONFLIKTEN

• Uenigheten om Tibet sin uavhengighet har bakgrunn i at Kina mener Tibet alltid har vært en integrert del av Kina og begrunner dette med historisk argumentasjon. Den tibetanske eksil-regjeringen svarer med argumentasjon som hviler sterkt på kulturell og religiøs egenart.

• I 1951 ble Dalai Lama presset av Kina til å gå med på en avtale som førte til at Tibet endte under kinesisk fullmakt, men med autonomi som blant annet inkluderte religiøs frihet. Gjennom 50-tallet forverret forholdet seg mellom tibetansk buddhisme og kinesisk kommunisme.

• Dalai Lama flyktet til India i 1959. Her opprettet han en eksilregjering i Dharamsala, Nord-India.

neskerettigheter, er lite nyansert.

Cand. philol. Frode Korslund var en av de som deltok i samfunnsdebatten våren 2014. Han mener at vanlige tibetanere har tjent mye på Kinas inntog i Tibet. Korslund peker på at kineserne har bygget jernbane, veier, skoler og helsetilbud.

– Det tibetanske eksil-miljøet er den gamle overklassen som har mistet all makt og eiendom. Jeg tviler på at det er mange vanlige tibetanere som har flyktet, forteller han.

Det ligger i den menneskelige natur å heie på en underdog. Korslund mener dette spiller inn i den ensidige dyrkelsen av Dalai Lama. Bildet av en gammel, snill munk som er blitt jagd ut av landet sitt av stormakten Kina. Likevel gjør Korslund det klart at han ikke er en tilhenger av Kina sin politikk i Tibet.

– Det er ingen tvil om at Kina undertrykker tibetansk religion, kultur og språk. Likevel vil jeg persondyrkelsen av Dalai Lama til livs og mener at denne er svært lite nyansert fra vestlig side, sier han.

Spenninger i -94

ISFiT-presidenten forteller at det oppsto spenninger i 1994, da Dalai Lama gjestet ISFiT.

SKEPTISK: NTNU-professor Arnulf Kolstad sier mye av det Dalai Lama mener er fjernt fra det studenter og akademikere burde stå for. Arkivfoto: Amalie Stokkan

MØTTE DALAI LAMA: Daværende statsminister Gro Harlem Brundtland møtte Dalai Lama da han besøkte ISFiT i 1994, i motsetning til hva den sittende regjeringen gjorde i fjor.

– Noen av de kinesiske deltakerne opplevde det som ubehagelig, men valgte til slutt å møte Dalai Lama, forteller han.

Jones understreker nok en gang at ISFiT inviterer Dalai Lama på grunn av det gode budskapet han bringer med seg.

– Vi mener at det er viktig at framtidens ledere lytter til dette, sier han. **UD**

Denne utgaven av Under Dusken kommer ut dagen etter at Dalai Lama var i Trondheim. Les mer om besøket på Dusken.no og i neste utgave av Under Dusken. **D**

VISUMNEKT: Flere deltagere fra konfliktfylte land får ikke innvilget visum for årets ISFiT-festival. Foto: foto.samfundet.no

Nektes visum til ISFiT

Flere deltakere fra land som preges av krig og konflikt har ikke fått innvilget visumsøknader for deltakelse på ISFiT. Til tross for dette er festivaledelsen svært fornøyd med samarbeidet med UDI.

► ISFiT
TEKST: **Nora Essahli**

– Like før festivalen har vi hatt dialogmøter mellom deltakere fra Sør-Afrika, Burundi og Rwanda. Her har vi vært veldig fornøyd med visumtildelingene fra UDI, sier president Marius Jones i Den internasjonale studentfestivalen i Trondheim (ISFiT).

Det har tidligere vært eksempler på deltakere som har brukt festivalen som påskudd for å komme seg til Norge, for så å søke asyl. Dette er en bekymring som både myndighetene og ISFiT forholder seg til hvert år.

Jones forklarer at i noen tilfeller der deltakere ikke får visum kan landet de kommer fra spille en rolle. Han utdyper at det som regel er to hovedårsaker til at deltakere får avslag på visumsøknaden.

lag på visumsøknaden.

– Det ene er folk som ikke fyller ut skjemaene på riktig måte. Eksempelvis folk som har løyet om at de er studenter. De har selvfølgelig ingenting på ISFiT å gjøre. Det andre handler om at UDI vurderer at deltakere har for dårlig returkompetanse, sier Jones.

Et eksempel på dårlig returkompetanse kan være at personen kommer fra land med stort utvandringspotensial, eller mangel på forpliktelser som arbeid, studieplass, eller familie i hjemlandet.

Satser på ressurspersoner

ISFiT-presidenten forteller videre at festivalen har omtrent 5 000 søkere, og 450 plasser. Han understreker at perspektivene fra de «røde landene» er viktige for mangfoldet i festivalen. Likevel mener han at UDIs vurdering-

er ikke kommer i veien for festivalens profil.

– Når vi skal se på hvem som oppfyller kravene til å være framtidens ledere, så er det ofte ressurssterke personer, sier han.

I 2005 gikk daværende president Sæba Bajoghli i ISFiT hardt ut mot Utenriksdepartementets krav om reiseforsikring. UDI krever at søkere må ha reiseforsikring for minimum 30 000 euro, i tillegg til cirka 60 euro dagen, for å få visum. Bajoghli mente at dette var ekskluderende. Denne problemstillingen er ikke noe som årets ISFiT-arrangører er opptatt av. ISFiT-presidenten synes på tross av dette at det er synd at noen ikke får mulighet til å reise til Trondheim.

– Mange snakker om ISFiT som en livsendrende opplevelse, og da er det selvfølgelig synd for de som ikke får

delta, sier han.

Jones vil likevel understreke at de har en god dialog med UDI, og er veldig fornøyd med samarbeidet. Han forklarer at deltakergjengen som arbeider med hvem som skal delta på festivalen jobber med UDI kontinuerlig. Seniorrådgiver Therese Bergwitz-Larsen i UDIs kommunikasjonsstab bekrefter dette.

– Vi har hatt en god dialog i forkant av årets festival. UDI har besøkt ISFiT flere ganger for å informere om hvem som kan få visum og framgangsmåten bak dette. Vi anser arrangementet som svært viktig, sier hun.

Returkompetanse veier tungt

I år har deltakere fra Irak og Afghanistan, som er eksempler på «røde land», fått visum. I alt kommer rundt 114 land til å være representert under

Hver lørdag mellom jul og påske!

SKIBUSSEN

TRONDHEIM TIL ÅRE

STUDENTPRIS kr. 275,- per pers på tidereiser.no/ski

Foto: foto.samfundet.no

FORNØYD: President Marius Jones i ISFiT er fornøyd med samarbeidet med UDI. Foto: Eirik Åsheim

årets festival. Jones er fornøyd med dette, og mener det sier noe om hva slags studenter festivalen trekker til seg.

– Det er det her returkompetansen spiller inn. Det teller å ha en studie-plass og et engasjement. Da er det større sannsynlighet for at man vil tilbake til hjemlandet, sier han.

På sine nettsider skriver UDI at de legger vekt på hva du har som knytter deg til hjemlandet ditt, for eksempel arbeid, eiendom, ektefelle eller familiemedlemmer som du forsørger. Berg-

witz-Larsen utdyper det Jones sier.

– De vanligste grunnene til at vi avslår er at det er tvil om søkeren vil reise tilbake til hjemlandet etter oppholdet i Norge eller Schengen. Dette gjelder særlig for søkere fra de landene der vi har restriktiv visumpraksis, for eksempel land hvor konfliktnivået er høyt, sier hun.

Under Dusken har ikke lyktes med å få tilgang på kontaktinformasjon til søkere som ikke fikk innvilget visum. **UD**

PÅ Plass: Torsdag ankom mange av ISFiT-deltakerne Trondheim

Foto: foto.samfundet.no

UDI OG ISFiT

• UDI regner land der økonomiske, sosiale og/eller politiske forhold tilsier at det generelt sett foreligger et betydelig utvandringspotensial til Norge og Schengen som «røde land».

• Landene i denne kategorien er Afghanistan, Den Demokratiske Republikken Kongo (DRC), Eritrea, Etiopia, Irak, Nord-Korea, Somalia, Sudan, Syria, og Sør-Sudan.

• ISFiT (Den internasjonale studentfestivalen i Trondheim) arrangeres annet hvert år, med et tema av internasjonal sosial og politisk karakter.

• I 2002 ble en deltaker fra Sierra Leone igjen i Norge for å søke asyl etter festivalen, ifølge Under Dusken og NRK. To til fire andre skal også ha brukt festivalen for å komme seg inn i landet samme år. Kilde: NRK

Radikale endringer i Hellas

Den nyvalgte greske regjeringen bringer med seg løfter om en bedre framtid. Spørsmålet er om de kan leve opp til de skyhøye forventningene blant folket.

Foto: Thierry Ehrmann/flickr

VALGSEIER: Syriza har vunnet valget i Hellas

► REGJERINGSSKIFTE

TEKST: Kjell Robin Skyberg Eikrem

Hellas’ nye regjering har nå sittet med makten i litt over en uke. Etter årevis med økonomiske krisetilstander og skyhøy gjeld har grekerne sluttet seg opp om det radikale venstrepartiet Syriza. De har kommet med valgløfter om 300 000 nye arbeidsplasser, gratis elektrisitet, gratis helsetjenester, og avskriving av mesteparten av landets gjeld på 319 milliarder euro. Statsminister Alexis Tsipras har allerede vært i møter med sentrale skikkelser rundt

om i Europa. Han er avhengig av at EU, og de store kreditorene er villige til å lytte.

– En ny begynnelse
Den greske studenten Eftychia Kalaitzidou har stor tro på at den nye regjeringen kan gjøre en forskjell. Hun har studert i Trondheim i flere år, men er ofte hjemme i Hellas og følger nøye med på hva som skjer.
– Hvis jeg var hjemme i Hellas ville jeg ha stemt på dem. Selv om jeg ikke er hundre prosent enig i Syrizas politikk, mener jeg det er en ny begynnelse etter alle problemene med den forrige regjeringen, sier hun.

Hun mener det er bra at Syrizas leder Alexis Tsipras er relativt ny i politikken.
– Jeg mener det er bra at han er ung og ikke påvirket av tidligere maktproblemer. Problemet med foregående regjeringer var korrupsjon, og at det var to store partier som byttet på makten i flere generasjoner. Jeg tror ikke Syriza er så svertet av korrupsjon, og at de kanskje kan skape en forandring, sier hun.

Høyre-venstre ikke lenger hovedskillet
Ola Storeng er økonomiredaktør i Aftenposten. I en kommentar i avisen

skriver han at høyre og venstre ikke lenger er den viktigste skillelinjen i gresk politikk, og peker på regjerings-samarbeidet mellom det venstreradikale Syriza og det høyrepopulistiske partiet Anel. Han mener det dreier seg om hvorvidt man støtter de økonomiske sparetiltakene fra EU eller ikke.
«Det er en slags borgerkrigsmentalitet som nå preger Hellas: Svart eller hvitt, for eller mot ‘memorandumet’.» skriver han i Aftenposten.

Endrer situasjonen
På tross av sin korte tid i maktposisjon, har Syriza allerede satt i gang små endringer. De har ansatt mange av de

offentlige arbeiderne som tidligere ble oppsagt grunnet kutt i budsjettet. I tillegg har de begynt med deprivatisering av mange store virksomheter, for eksempel havner, noe de mener vil skape mer balanse i økonomien.
Eftychia Kalaitzidou mener den nye regjeringen er bedre stilt enn den gamle for å få fram endringer.
– Jeg tror ikke Syriza vil være i stand til å gjøre situasjonen mye bedre. Jeg er realistisk. Likevel tror jeg de kan forhandle fra et bedre ståsted enn den forrige regjeringen gjorde. De gikk inn i forhandlinger med Europa med bøyde hoder og forhandlet bare om tall og konkurransedyktighet, uten å tenke på folkets rettigheter, sier hun.
Hun er tydelig misfornøyd med hva den forrige regjeringen fikk til.
– De tenkte ikke på fattigdom og emosjonelle og politiske opptøyer. Syriza virker i det minste mer oppriktig interessert i å lytte til det greske folket, så jeg tror de vil prøve å forhandle under nye forutsetninger og være mer konkrete med hva de ønsker, sier Kalaitzidou. **UD**

EU-MOTSTAND: Regjeringspartiet Syriza får Europas finansministre til å rive seg i håret. Noen tar til orde for at Hellas’ statsminister Alexis Tsipras (i midten) bør lede Hellas ut av eurosonen.

Hellas ut av eurosonen?

– Det vil være det beste for begge parter, sier Klaus Willsch fra det tyske regjeringspartiet CDU til BBC på spørsmål om hva som vil skje hvis Hellas bestemmer seg for å forlate eurosonen.

For noen kan det se ut til at en «grexit» fra eurosonen ikke er en altfor fjern realitet. Hellas skylder flerfoldige milliarder euro til EU, det internasjonale pengefondet (IMF) og den europeiske sentralbanken (ESB). IMF har uttalt at de ikke har hatt diskusjoner med den nye greske regjeringen om endringer i rammeverket for nedbetaling av landets gjeld, og ESB har kunngjort at de ikke lenger vil la greske banker ta opp lån.
– Dette er et varsel signal, sa valutastrateg Steven Englander i Citigroup i New York til Bloomberg News.

Viktig for Norge
Utenriksdepartementet er opptatt av å følge med på økonomiske og politiske forhold i Europa.
– 70 prosent av norsk handel er med EU, derfor er også Hellas viktig for norske interesser, sier talsperson Rune Bjåstad i Utenriksdepartementet på e-post.
Han presiserer at Norge ikke er en del av den pågående dialogen mellom Hellas og EU, IMF og ESB.
– Norge og Hellas er partnere i EUs indre marked, som er av stor betydning for norsk økonomi. I tillegg har vi et tett samarbeid gjennom EØS-midlene, og Norge har også

deltatt i EUs reformstøtte til Hellas, sier Bjåstad.

Skepsis overfor Syriza
– Det er ikke riktig at den nye greske regjeringen løper rundt i Europa og ber folk betale for løftene de ga det greske folket, sier Klaus Willsch i tyske CDU.
Økonomiredaktør Ola Storeng i Aftenposten skriver: «Finansministrene i EU en jevnlig uenige om ulike spørsmål. Men så langt holder de sammen når det gjelder hvilken holdning eurolandene skal innta overfor Hellas.»
Den greske studenten Eftychia Kalaitzidou mener det ikke bare er Hellas, men store deler av Europa det dreier seg om dersom det blir gjeldsforhandlinger.
– Man må følge med på hva som skjer i hele Europa. Se på Spania, Irland, Portugal, Italia og Hellas. Vi stemmer alle på partier langt mot venstre. Folk rundt omkring i Europa støtter Hellas og den nye regjeringen fordi de har fått nok, sier hun.
Kalaitzidou mener IMF vil bli nødt til å forhandle med flere regjeringer, og ikke bare Hellas.
– Har de sunn fornuft vil de prøve å finne en annen løsning på problemene, sier hun. **UD**

Innsikt gjennom gjennomsikt

Ved samme institutt som Moserne forsker på rotter og gridceller, har en ny forsker kommet på banen. Emre Yaksi og Yaksi-gruppen flyttet fra Belgia til Kavli-instituttet ved NTNU for å lære mer om hvordan hjernen vår fungerer. Til det bruker de bittesmå, gjennomsiktige sebrafisk.

► SEBRAFISK

TEKST: Kaia Sørland
FOTO: Eirik Åsheim

Det er ikke mer enn noen uker siden Emre Yaksi flyttet laboratoriet sitt fra Belgia til Kavli-instituttet ved NTNU. Her er målet å forstå hvordan de ulike delene av hjernen samhandler med hverandre, og hva som gjør at samme individ, det være menneske eller fisk, reagerer forskjellig på samme hendelse.

Gjennomsiktige fisker
I underetasjen på Det medisinske fakultet har Yaksi plassert de mange hundre fisketankene sine. Der er det til sammen plass til tusenvis av genmodifiserte sebrafisker.
– Vi modifiserer grupper med fisker på ulike måter, slik at vi kan se nærmere på forskjellige deler av hjernen. For eksempel skrur vi av deler av fiskens hjerne med hjelp av farget lys, forteller Yaksi.
Ved å skru deler av hjernen av er det lettere å forstå hvordan den fungerer,

men den viktigste fordelene med sebrafisk er at den er så gjennomsiktig.
– Du kan se inn i hjernen på fisken, uten å kutte den opp. Når vi ser på individene legger vi de i en gele. Der har de det helt fint, og geléen holder dem i ro slik at vi kan studere dem under mikroskopene, forteller Yaksi.
Han viser også frem fiskeegg som ikke er mer enn én dag gamle, hvor man kan observere øyne, hale og blod som pumpes fra hjertet.
– Når et menneskebarn er i magen til moren, er det vanskelig å se hvordan

det utvikler seg. Med sebrafisken er alt så gjennomsiktig at vi kan se rett inn. Spørsmål som «hvordan blir øyne til» har gjort disse fiskene attraktive å forsker på, forteller Yaksi.
Brukes til å forstå mennesker
Å forstå hvordan fiskene fungerer og utvikler seg kan også fortelle oss mye om mennesker.
– Både mennesker og fisk leter etter mat, behandler informasjon og ønsker å reproducere seg. Forskning på fiskene kan fortelle oss noe om hjernens

grunnleggende funksjoner, sier han.
Det er selvfølgelig ikke alt sebrafiskene kan gi svar på, det at de er fisk setter grenser i seg selv. Man kan ikke forske på hvordan hjernen deres behandler språk, eller andre mer avanserte funksjoner.
– Du kan lære en ape å bytte mynter mot en banan. Det kan du ikke gjøre med en sebrafisk, sier Yaksi.

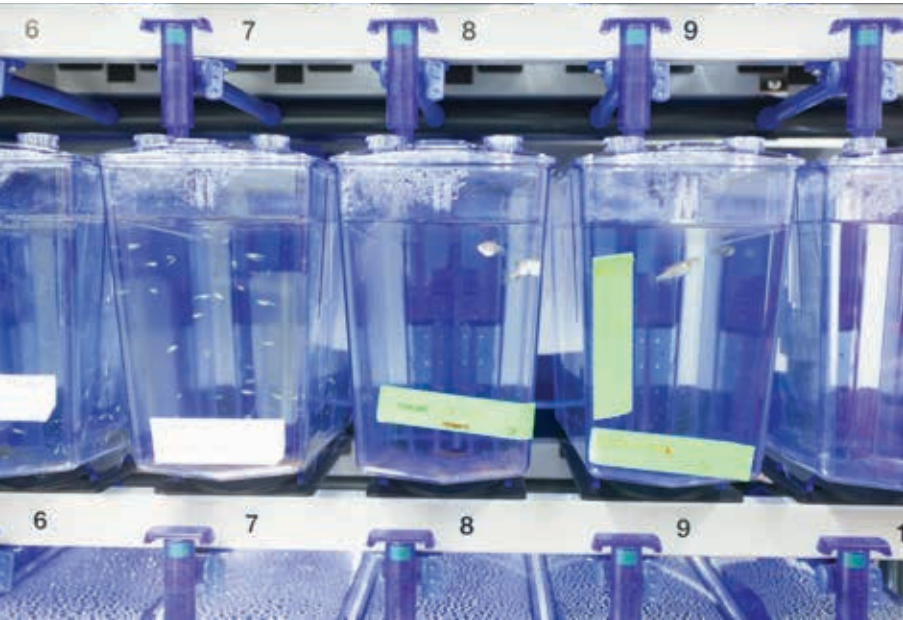
Hvordan henger hjernen sammen?
Hovedfokuset ved Yaksis lab er å forstå nettverket bak hjernen, og hvordan den behandler informasjon.
– Hvis en fisk er sulten og får ferten av mat, vil den umiddelbart reagere og forsøke å finne maten. Hvis den derimot ikke er sulten, vil den den vil ikke bry seg, forteller Yaksi, og fortsetter:
– Vi kan også slippe litt skinn fra en død fisk i vannet, og den aner fare. I en slik tilstand vil den svømme hurtig fram og tilbake, før den synker som død ned til bunnen av akvariet. Om fisken da får ferten av mat vil den ikke reagere, sier han.
Den samme lukten forårsaker tre mulige reaksjoner: lete etter maten, ignorere maten, eller være for redd til å gjøre noe med saken. Spørsmålet han har stilt seg er: Hvorfor reagerer vi helt forskjellig på akkurat samme hendelse?

Hjernen er et sentralbord
Yaksi forklarer dette med å sammenlikne hjernen med et sentralbord.
– Grupper av nerveceller er aktive og inaktive sammen. Tilstanden deres bestemmer hvordan fisken behandler informasjon, sier han.
Aktiviteten kan de observere gjennom mikroskop mot fiskens hjerne. Hvis cellene er aktive, eller «på», vil informasjonen passere. Hvis de er inaktive vil informasjonen stoppe, og fisken vil for eksempel ikke lete etter maten.
– Det er som om et sentralbord får meldinger fra flere steder i hjernen, og bestemmer om informasjon skal stoppes eller sendes videre, utdyper han.

Får menneskelige genfeil
Fiskene kan også gi svaret på bakgrunnen for flere nevrologiske sykdommer, og kanskje i fremtiden vise hvordan de kan behandles.
– Kan vi forstå hvordan hjernen fungerer kan vi kanskje forstå hva som er galt hos folk som er syke. Mange behandlingsmetoder i dag vet vi ikke hvorfor fungerer, eller ikke fungerer. Mer kunnskap kan forbedre og finne kurer, forteller Yaksi.
For å kunne se nærmere på noen sykdommer blir sebrafiskene mutert til å ha liknende genfeil som hos mennesker. Blant disse er nevrologiske lidelser, reproduktive sykdommer og epilepsi.
– Vi oppdaget at en spesiell gruppe nerveceller var aktive før et epileptisk anfall. Da kan man forutse når et anfall vil komme, og kanskje unngå hele anfallet, sier han.

FORSKNING PÅ SEBRAFISK:

- Fiskene er opprinnelig en ferskvannsfisk fra Indiahavet, og blir mye brukt i forskning.
- Den menneskelige hjernen har rundt 80 milliarder nerveceller, mens sebrafisken har 10 - 20 000. Dette gjør dem enklere å forsker på.
- Den kjennetegnes av sebraliknende striper, men ved Yaksis lab er stripene manipulert vekk for å gjøre dem mer gjennomsiktige.
- Uten tverrfaglig samarbeid ville ikke forskningen ved laboratoriet vært mulig, da den avhenger av biologisk kunnskap og evne til å behandle store mengder data.

GENMODIFISERING: Akvariene merkes med hvilken måte fiskene er manipulerte på. De muteres til å ha lignende genfeil som mennesker, så vi kan se nærmere på dem.

NYFØDT FISK: I mikroskopet kan vi se de første norskfødte fiskene. Resten blei fraktet fra Belgia.

Vasket fisketanker
Til slutt ønsker Yaksi å spesifisere hvor viktig det er å gripe sjansen når man har den.
– Det hele begynte med at det var noen som trengte en student til å vaske akvarier, så jeg meldte meg frivillig, forteller han.
Å vaske fisketanker var en veldig

grei jobb - fiskene er ikke spesielt urenlige eller vanskelige å ha med å gjøre, og etterhvert fikk Yaksi også jobbe med dem på et høyere nivå.
– Det åpnet seg en mulighet for å ta en mastergrad hvor jeg jobbet med fiskene. Det var egentlig ikke mitt felt, men han jeg studerte under på det tidspunktet var på vei til å pensjonere seg.

Flere og flere sluttet der, så jeg valgte å takke ja til tilbudet, sier han.
Det er ikke et valg han har angret på.
– Så det er en oppfordring til dere studenter. Ikke vær redd for å gripe sjanser, eller å gå på tvers av fagfelt. Det krever kanskje ekstra læring, men det gjør deg også spesiell. **UD**

Skøyter til folket

Forsøker du å planlegge den perfekte valentinsdaten? Eller har du og dine venner lyst til å finne på noe utenom det vanlige? Da er skøyter tingen for deg.

► VINTERAKTIVITETER

TEKST: An Nguyen
FOTO: Nadia Caroline Andersen

Det er mye du kan finne på i Trondheim som ikke koster skjorta. Fram til omkring 5. mars har du for eksempel muligheten til å stå på skøyter, til å gli bortover isen

som en vakker prinsesse fra *Disney On Ice*. Hvorfor ikke gripe denne sjansen til å late som om du er en grasiøs kunsthopper? Eller hva med å gjenskape en scene fra en romantisk komedie? Skøyting er den perfekte paraktiviteten for valentinsdagen. Ingenting er mer romantisk enn at du klamrer deg fast til din kjære for harde livet - både på grunn av romantikken som

ligger i lufta, og delvis fordi du ikke eier balanse eller koordinasjon.

Her kan du skøyte

Det er uendelig mange (55) skøytebaner å velge mellom i Trondheim. Ilaparken, Duedalen, Finalebanen og Rosenborg er blant de som ligger mest sentralt. Banen i Ilaparken er ofte okkupert av

skoleelever, men til gjengjeld er den godt opplyst. For de som ikke bor fullt så sentralt er det en skøytebane på Hitratangen ved Ranheim. På Byåsen er det også skøytebaner ved Byåsen skole, Nordre Hallset og Hallset skole. Bor du ved Leangen har du Leangen utebane, hvor du også kan leie skøyter. Denne skøytebanen drives av Sør-Trøndelag

Skøytekrets, og er derfor bedre vedlikeholdt enn de andre banene. Befinner du deg på Moholt er det en skøytebane ved Nissekollen, ikke langt fra Moholt studentby. Selv de stakkars sjelene som bor i Heimdal har tilgang på skøytebaner ved Wilhelmsmyr, Klokkesteinsvegen, Åsheim, Jernbanebyen og Breidablikk skole.

Et skøyteeventyr i Ilaparken

En sen tirsdagskveld i februar ankommer vi Ilaparken. Klokken er åtte, og vintermørket har for lengst lagt seg over Trondheim by. Likevel er skøytebanen i Ilaparken godt opplyst av de mange gatelyktene. Med hamrende

hjerter og stive fingre drar vi på oss skøytene. De er litt trange, som skøyter ofte er, men vi strammer dem så godt vi kan. Så trår vi forsiktig ut på banen mens vi klamrer oss fast til hverandre. Det tar ikke lang tid før vi har funnet fram til gamle vaner. Barndomsminnene strømmer på. Heldekkende gummidress og tykke ullsokker. Varm kakao i termos. Spark fra med høyre, gli med venstre. Så motsatt. Sakte finner beina rytmen, og snart suser vi bortover isen i full fart. Når vi pakker sammen skøytene og tar bussen hjemover, er det ingen tvil om at det har vært en fin kveld.

Kjøpe eller leie?

Har du ikke allerede skøyter, kan du på Leangen utebane leie et par til den nette pris av 50 kroner. Leangen utebane har bestemte åpningstider for publikum avhengig av hvilken ukedag det er. Pass derfor på å sjekke Sør-Trøndelag Skøytekrets sine nettsider før dere avtaler et tidspunkt for en eventuell valentinsdate, slik at dere unngår å bli jaget vekk fra banen av et juniorhockeylag. Har dere planer om å dra flere ganger, bør du vurdere å investere i dine egne skøyter. De billigste koster mellom 300-400 kroner og varer sesong etter sesong. Har du veldig små føtter, kan du kjøpe brukte barneskøyter til en billig penge.

Andre gøyale ting

Vintersport er det morsomste i hele verden! Det finnes mange forskjellige vintersporter du kan drive på med i Trondheim, foruten skøyting. Hva med en romantisk skitur i Bymarka? Frisk luft, skispor i snøen, røde ullvotter. Visste du i tillegg at det finnes curling i Trondheim? Hvorfor ikke samle vennegjengen til en sosial kveld med curling? NTNUI har også et lite utvalg av vintersporter og vinteridretter: ishockey, skiskyting og snowboard. **UD**

MIN LINJEFØRENING - NABLA

Nabla, linjeforeningen for sivilingeniørstudiet i fysikk og matematikk, inviterte Under Dusken inn på linjeforeningskontoret. Over kaffe og te skulle de fortelle om de mange aktivitetene de arrangerer for å skape samhold på studiet, deriblant ufo-kikking og Planck-uke.

Den mest nerdete linjeforeningen

Linjeforeningsrepresentantene åpnet ved å erklære Nabla som Gløshaugens mest nerdete linjeforening. Dette var først og fremst basert på egne oppfatninger, men også på det faktum

at de har vunnet «Gløsmesterskapet i ingeniørspillet» tre av fire ganger. Som bevis på dette ble pokalen de vant plassert midt på bordet, og der sto den gjennom hele besøket.

Skikkelig sosiale

Nabla har åpent kontor flere ganger i uka. Da er alle medlemmer er velkomne på te, kaffe og vafler. Kontoret blir et sosialt samlingssted hvor studenter fra alle trinn møtes. Linjeforeningen tar også initiativ til mange andre arrangementer. Medlemmene kan blant annet være med på De jacobinske vinterleker, Åre-tur, Planck-uke, Idrettsdag og Ufo-tur. Sistnevnte arrangement er akkurat det det høres ut som: Studentene drar til Hessdalen for å

se om de kan løse det store ufo-mysteriet. Ingen i Nabla har sett en ufo der enda, men de har ikke gitt opp håpet, og fortsetter derfor å dra hvert år.

Koselige nerder

Alt i alt var besøket hos Nabla veldig hyggelig. Etter en litt nerdete presentasjon av linjeforeningen viste det seg at de som er med er både folkelige og koselige mennesker. Latteren satt også løst, spesielt etter flere tepose-i-kaffe-hendelser, visning av gamle julekort og historiefortellinger. At de er NTNUs mest nerdete linjeforening skal jeg ikke ta fra dem, men kanskje er de også NTNUs koseligste?

Av: Siri Overn

Prøv pestopasta

Ukas oppskrift er pestopasta med kikerter og brokkoli. Det er en enkel rett med tilberedningstid på omtrent 15 minutter, og den er både sunn og god. Vi har også tips til hvor du finner de billigste matvarene.

Se mer på dusken.no

Studentlekene – dette bør du få med deg

2257 studenter fra hele landet samles i Trondheim for å konkurrere i 20 idretter, noe som gjør årets Studentleker til de største noensinne. Vi har plukket ut noe av det som skjer under lekene i februar.

TEKST: TRINE SELLE OG DANIEL NYLEND ILLUSTRASJON: CHRISTIAN HØKAAS

Under Dusken

*SL-trippelen: sammenlagt-tiden avgjør hvem som er den mest allsidige utøveren.

Pirbadet

Lurer du på hvordan svømme-teknikken butterfly egentlig er? Da kan du ta turen til pirbadet fredag 20. februar og få svaret. Her skal svømmerne konkurrere i butterfly, rygg, fri og bryst i tillegg til stafetter på 4x50 fri.

Marinen

Med Nidarosdomen i bakgrunnen skal langrennsløperne kjempe om å være den raskeste i klassisk stil. Ta turen til marinen fredag 20. februar og følg de spennende heatene der det nesten garantert blir knall og fall og avgjørelser på målstreken.

Leangenhallen

Badmintonturneringen spilles fredag 20. og lørdag 21. februar. Det vil konkurreres i både single, double og mix.

Rosenborghallen

Futsal blir spilt hver dag gjennom helgen. Her vil det være muligheter til å følge med på kamper helt til krampa tar deg. Du kan også følge kamper på Ranheim.

Dødens dal

I Dødens dal skal det kjempes i amerikansk fotball. Det blir høyt tempo og harde taklinger når lagene braker sammen både torsdag, fredag og lørdag under lekene.

Gløshaugen idrettssenter

Roingen i Studentlekene foregår i trygge omgivelser i Armfeldtsalen. Der vil det bli konkurrert i både 2000 meter for damer og herrer, og stafett for begge kjønn. De individuelle øvelsene er en del av SL-trippelen*.

Dragvoll

Skog og frisk luft er byttet ut med Dragvoll når orienteringsløperne kjemper om seieren 20. februar. Ta deg en pause fra forelesninger og hei fram deltakerne i det eksotiske terrenget. Dette er en del av SL-trippelen*.

Trondheim Spektrum

Få med deg finalelørdagen i Trondheim spektrum. Her avholdes finaler i lacrosse, håndball, fekting, bordtennis, tennis og pole fitness.

Bymarka

Som en del av SL-trippelen*, er langrennsløperne klar til dyst lørdag, 21. februar. Kos deg med Kvikk-lunsj og noe varmt i termos, mens jentene sliter seg gjennom 3 mil og guttene prøver seg på langrennssports manndomsprøve, den beryktede 5-mila.

Munkvollhallen

Basketspillerne spiller sine kamper på Gløshaugen idrettssenter og i Munkvollhallen. Det står mye på spill for lagene, vinneren av Studentlekene vil nemlig være kvalifisert for EM 2016 i Kroatia. Finalene spilles lørdag i Gløshaugen idrettssenter.

Følg med på dusken.no for dekning av Studentlekene

Bildekonkurranse: del idrettsøyeblikk fra Studentlekene på instagram med #duskenlekene, og vær med i trekningen av fine premier!

#duskenlekene

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UDs hjemmesider.

Bidrag kan sendes til debattredaktør Ingrid Vik Bakken på: debatt@studentmediene.no

Kunnskap for en bedre studieby

Vi er tre masterstudenter som har undersøkt hvordan Trondheim kan bli den beste studiebyen i Norden. Vi mener man bør se til nabolandene for å få tips til forbedring.

UTDANNING

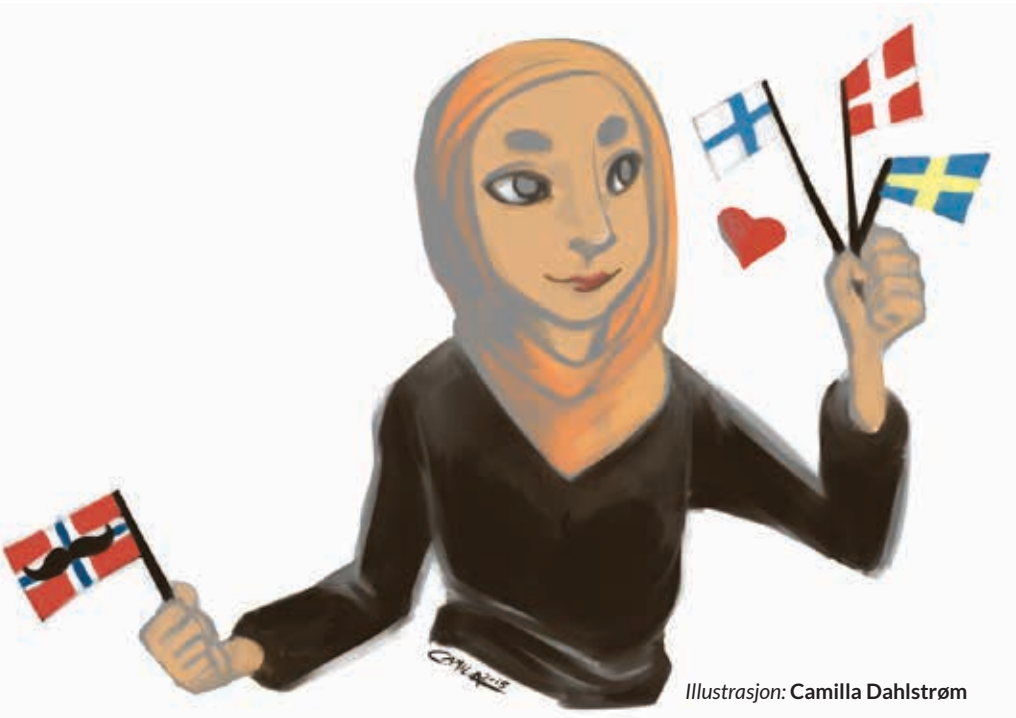
Anna-Lena Keute, europastudier
Solveig Øvergaard Aas, historie
Alexander Lyngsnes, klassiske fag

Hva gjør en god studieby til nettopp en god studieby? Resultater? Karakterer? Prestisje? I Norge ser det ut til at studenters trivsel også er blitt en del av ligningen. Vi har blant annet en egen undersøkelse om studenters helse og trivsel, Shot. Denne landsdekkende undersøkelsen, som måler norske studenters fysiske og psykiske helse, har kåret Trondheim til Norges beste studieby. Bartebyen tilbyr god utdanningskvalitet, en kjæreste-garanti og landets beste frivillighetskultur. Men vår by er ikke perfekt; vi kan fortsatt jobbe med å forbedre livssituasjonen til studentene i Trønderhovedstaden.

Vi er tre masterstudenter ved NTNU som, gjennom emnet ‘Humanister i praksis’, har vært utplassert i Trondheim kommune for å kartlegge nettopp hvordan Trondheim kan bli best i Norden. Dette har vist seg å være en krevende oppgave fordi det ikke finnes undersøkelser som minner om Shot- rapporten i de andre nordiske landene. Man kan derfor ikke vite nøyaktig hvordan Trondheim ligger an i forhold til andre nordiske studiebyer. Likevel ser det ut som vi kan lære noe av våre naboland. Internasjonale studenter har nemlig kåret Finland, Sverige og Danmark til de beste landene å studere i innenfor Europa. Dette kommer frem i en undersøkelse gjort av nettportalen Studyportals, hvor Norge havner på en sjetteplass. Betyr dette at vi må fokusere mer på nettopp internasjonale studenter i Trondheim?

Ta Lund i Sverige som eksempel. Aktiv rekruttering har ført til at byen har den største andelen internasjonale studenter i hele Sverige. Lund universitet tar i mot nye internasjonale studenter når de ankommer lufthavnen og det finnes en boligjeneste spesielt rettet mot internasjonale studenter. I en annen svensk by, Linköping,

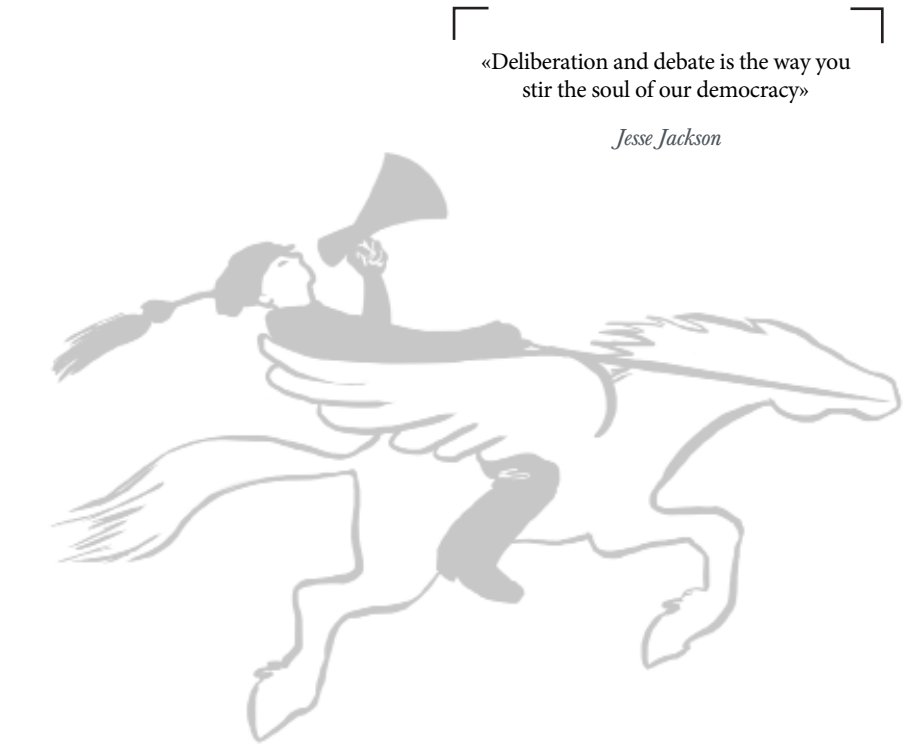
satser man på utenlandske studenter ved å tilby karriere-kurs rettet mot det svenske jobbmarkedet. Universitetet har også en buss som kjører fire mil for å koble sammen universitetets campuser i Linköping og nabobyen Norrköping. Denne bussen er gratis for alle studenter.

Vil vi bli best, må vi også sørge for at alle studenter har et tak over hodet. I Norge tas det høyde for 1 000 nye studentboliger hvert år. I Danmark strekker man seg enda lengre og bygger hele 2 500 nye studentboliger i Aarhus, bare i år. Linköping har opprettet en boligformidlingstjeneste som kobler sammen private utleiere og studenter, noe som har gitt resultater. For at Trondheim skal kunne bli Nordens beste studieby, må den positive utviklingen av boligsituasjonen fortsette. Dette kan for eksempel gjøres gjennom å opprette en sentral boligformidlingstjeneste som kobler sammen SiT Bolig og private utleiere.

Trondheim har allerede et godt samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet, for eksempel gjennom Humanister i praksis. For å vise studenter hva som kreves i arbeidslivet, er det viktig med reell

arbeidserfaring. I Finland er de ikke redd for å bruke uvanlige metoder for å få fram spirene blant studenter og unge entreprenører. I Oulu arrangerer de Polar Bear Pitching, en begivenhet hvor hvem som helst har mulighet til å legge frem sin forretningsidé for regionens investorer. Det er ingen tidsbegrensning, kun én betingelse: Du må fremføre ‘pitch’en din med vann opp til brystet, midt i en islagt innsjø, i februar. Det er ingenting som et iskaldt bad for å vise at man brenner for noe.

Vi som har skrevet denne kronikken har selv erfart nytten av å samle arbeidserfaring i dette prosjektet. Selv om det virket uoverkommelig å kartlegge hvordan Trondheim kan bli best i Norden, har vi kommet i mål og prosjektet ble avsluttet på mindre enn tre uker. Skal Trondheim bli Nordens beste studieby, må det ikke bare satses på bolig og internasjonale studenter, men man må også tilrettelegge for å koble sammen studenter med arbeidslivet i enda større grad. ‘Humanister i praksis’ er et skritt i riktig retning og viser viktigheten av å koble sammen studenter og arbeidslivet. Trondheim er en god studieby, men det er alltid rom for forbedringer.

Eksellent fusjon

SAMMENSLÅING

Eivind Rindal, medlem av Studenttinget NTNU

«Store muligheter» er ord vi har lest mange ganger i forbindelse med NTNU-fusjonen. Store muligheter, stor risiko? Hva er denne fusjonens egentlige mål og målsetting? Er dette rett medisin? Spørsmålene kan synes nesten like mange som de ulike visjonene og drømmene fagmiljøene har. Den som sier at alle har en felles interesse i denne saken lyver, eller mangler innsikt i realitetene. Jeg trenger ikke være professor for å påvise at det ikke eksisterer en helhetlig forståelse av målet, og dermed én felles forståelse for hva denne prosessen er og bør lede frem mot. Når det ikke eksisterer forståelse på disse områdene, betyr det én ting: kamp om ressurser, posisjon og selve målet for fusjonen.

De store mulighetene er løftet frem, det har vært et løfte om at vi skal bli størst og best. De tekniske miljøene i Ålesund og Gjøvik er trukket frem som viktige for NTNU. Vi kunne her også bemerket det faktum at hverken Gjøvik eller Ålesund trengte å være store for å få til god anvendt forskning. De beste universitetene i verden, skal vi tro rankingene, er ikke de største. I England kan det for eksempel nevnes at universitetene Cambridge, Oxford og Bath alle har under 25 000 studenter.

Det å bygge eksellente miljøer handler om flere ting. Blant annet handler det om å konsentrere satsingen. Det handler også om at geniene trenger rom for å gjøre ting på sin måte, selv om dette ikke passer inn i boksens rammer. Blir det mer rom for de store grunnforskningsprosjekter, slike som kan gi internasjonal prestisje og nobelpriser, av denne fusjonen? Hvem skal i så fall betale for dette? For fusjonen er i utgangspunktet et nullsumspill, bortsett fra noe administrativ støtte til selve omstillingen. Hvilket rom er det for effektivisering og rasjonalisering? Om målet er å opprettholde NTNUs profil som et akademisk universitet og ikke bare et nettverk av tekniske høyskoler, er det klart noen må belage seg på endringer. Det er en lang liste med kWonkrete utfordringer som møter det nye NTNU. I tiden som kommer blir dette synlig, når folk oppdager at ikke alle kan bli fornøyd.

En trenger bare å se på omstillingene i forsvaret for å trekke den konklusjon at det er vanskelig nok å omstrukturere en organisasjon med folk som er vant til å følge ordre – og vi vet jo alle at professorer elsker å marsjere i takt... Norge trenger NTNU, og la oss håpe: «da kommer våre sønner og tar opp den gamle skikk», så er det på et universitet og ikke Norges største distriktshøyskole. Til HiST og de andre, lykke til og velkommen inn i NTNU.

STUDENTKVITTER

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på twitter.com/underdusken

Skjebnens ironi per def: Karrieredagen på #Dragvoll. Solgte sjelen min for to banan-Twist. @UnderDusken
@jervkvinnen

Bed.pres. på Gløs: Gratis alkohol. Bed.pres. på Dragvoll: NAV #lysfremtid #livstaper
@MonikaHeggem

@SVT Muggsopp... sopp... sporer... sølvkre... ord og organismer svirrer i lufta og trøbler det til på @NTNU Dragvoll
@Universitetavis

E ikkje kår dag ein får frysa rose med flytande nitrogen. NTNU og jentedagen levera virkele! Teknologi for ein betre verden! #jentedagenntnu
@elinwl

Har en intern konflikt om hvorvidt det neste filmmaratonet mitt blir Ringenes Herre eller Star Wars. Av og til er det hardt å være nerd.
@L_Kronoz

Innanfor Trondheim er avstand eit hinder for samarbeid, men #NTNU + Gjøvik + Ålesund skal visst gå bra. #saks #campusdebatt
@Priamel

Med Dalai Lama og Mullah Krekar blir dette et bra år for Sør-Trøndelag
@lepeff

Artig å høre hvordan alle i NRK tar sats hver gang de skal si #Kyrk-sæterøra
@OddveigS

Bare lurer, er det vanlig å gå til retts-sak for å ikke bli trønder?
@TorSLar

Oh, #isfit day 2 is going on? Unfortunately I'm not in the mood to save the world at the moment #isfit2015
@HenrikHeldahl

Nå under ISFIT føler jeg at jeg ikke kan synes synd på meg selv.
@astawibe

Rørosfreden

Hjemme tilhører de ulike sider av betente konflikter.
I ei hytte på vidda stues studenter fra Burundi, Rwanda
og Sør-Afrika sammen for å forsones.

TEKST: Maria Birkeland Olerud FOTO: Katinka Goffin

Vi kan ikke snakke fritt på campus. Om vi ytrer oss, er det bare med våre nærmeste venner.

I en sliten sofa ved ei mørk vindusrute på Storwatts-hytta på Røros snakker Laura Sheilla Inangoma om demokratiet i hjemlandet. På vidda utenfor er snøføyka horisontal. Til vanlig studerer hun bedriftsledelse på Universitetet i Burundi, men nå deltar hun på Den internasjonale Studentfestivalen i Trondheims (ISFiT) dialogseminar for studenter fra konfliktområder.

BEGYNNELSE. Målet med seminaret er forsoning, og metoden samtale. I Burundi tok en lang og blodig borgerkrig slutt i 2005, og det politiske landskapet er fortsatt urolig. Human Rights Watch hevder det styrende politiske partiet har ungdomsgrupper som bruker tortur mot studenter som ytrer seg om regimet, og FN melder om politisk vold som hindrer fredsbygging. Heller ikke Inangoma opplever situasjonen som fredelig.

— Vi befinner oss et sted mellom krig og fred. Det er store politiske spenninger, og situasjonen kan snu plutselig.

Det er etniske forskjeller mellom hutuer og tutsier, som utgjør de politiske skillelinjene. Eller omvendt,

det politiske maktspeilet konstruerer forestillinger om biologiske ulikheter.

— Jeg er tutsi, og noen av oss i dialoggruppa er hutu. Det er de som styrer landet nå. Jeg har tenkt at menneskene som leder, gjør det feil, mens for noen tutsier er det hutuene som gjør en dårlig jobb.

Inangoma leter prøvende etter ordene, bytter franske glosor ut med engelske.

Hun prater om faren for opprør ved årets valg, om frykten for væpna grupper i kongolesiske skoger, om alt hun har lært om landet de siste dagene. Men først og fremst snakker hun om framtida.

— Vi vil fortsette med dialoggrupper hjemme. Selv om det ikke er en endelig løsning, kan vi fortsatt få folk til å lytte til begge historiene om konflikten og forstå hverandre. Det er i det minste en begynnelse.

Hun bretter ut et krøllete papirark og viser fram ei tegning fra et av dialogmøtene, med påskrevet tittel *Drømmer for framtida*. Hun peker, forklarer og gestikulerer: elektrisitet til alle husstander er tegna i gult, naturreservater i grønt, det er fedre som tar seg av barna og bedre utdanningssystemer. Så smiler hun.

— Og dette er lederen. Han vil utvikle landet, og har alltid på seg en t-skjorte med påskriften «I love Burundi».

For Inangoma er godt lederskap viktigere enn

partipolitisk eller etnisk tilhørighet. Og det viktigste er at man bryr seg.

— Over halvparten av befolkninga er unge menneskser, så om vi stemmer godt, vil ting gå bra. Vi er bare noen ungdommer som vil leve i et vakkert og fredelig land.

BAK LUKKEDE DØRER. Når deltakerne diskuterer, får ikke pressen oppholde seg på hytta. Under Dusken møter heller dialogsjef Hanna Strand Bakland og dialogkoordinator Hans Jacob Sandberg for ISFiT 2015 på en kafé stappfull av lystige NM-fanatikere. Northug har nettopp vunnet 30-kilometeren et steinkast unna, men ISFiT-organisatorene er mer opptatt av at macchiatoen ikke er allverdens- og dialogseminaret, selvfølgelig.

— Dialoggruppene er et underprosjekt av ISFiT som startet i 1997, for at ulike sider av en konflikt kan møtes på nøytral grunn, sier Bakland.

Her kan deltagerne snakke om sine forståelser av konflikten uten å bli motargumentert, eller måtte begrunne seg, mener hun.

— Vi er ti dager på Røros, og stiller ulike spørsmål som hvilken rolle spiller identitet, hvordan spiller propaganda inn, hva er definisjonen på en konflikt, hva er dialog og hvordan kan du bruke det som

RØROSFREDEN

- Den internasjonale Studentfestivalen i Trondheim (ISFiT) arrangerer et 10 dager langt dialogseminar for 24 studenter fra konfliktområder i forkant av festivalen.
- De utvalgte studentene deltar i fredssamtaler, rollespill og leker som skal føre til forsoning.
- Årets konfliktområder er Burundi, Rwanda og Sør-Afrika.
- Etter frigjøring fra Belgia og to folkemord i forrige århundre, tok Burundis langvarige borgerkrig slutt i 2005. I dag preges landet fremdeles av voldelige opprør, svært begrenset ytringsfrihet og sosioøkonomiske og politiske forskjeller mellom folkegruppene hutu og tutsi.
- Rwanda har en lignende historie. Folkemordet i 1994 var et resultat av økonomiske og sosiale ulikheter basert på etnisitet. Nå opplever landet stor økonomisk vekst, men liten bedring i ytrings- og ogranisasjonsfrihet.
- 20 år etter apartheidpolitikken opphør, er Sør-Afrika fortsatt et segregert land, med ekstrem økonomisk og politisk ulikhet.

metode, forklarer Bakland.

Sandberg forteller at dialogmetoden de benytter, er lik den Nansensenteret bruker.

— Det er en liten NGO, eller et fredsinstitutt, som arbeider i Irak, på Balkan og i Israel og Palestina. Vi har hatt kurs med dem, sier han.

Hva denne metoden konkret går ut på, og hva som skjer under dialogmøtene, vil de ikke si mye om. Organisatorene skotter på hverandre over kafébordet, humrer unnskyldende.

— Hvorfor velger dere å ikke snakke om det som skjer i dialogrommene?

— Det dreier seg om tillitsbygging mellom deltagerne, og organisatorene. Det er ikke vår rolle å dele informasjonen til eksterne, og ikke våre historier å fortelle videre, sier Bakland.

Hun mener ISFiT sitter på et ansvar når de ber 24 afrikanske studenter komme til Norge for å utlevere seg.

— Derfor er det et oppfølgingsseminar fem måneder etterpå, i deltagerens respektive hjemland. Men det må være på deres eget initiativ, sier Bakland. Hun hevder effekten av dialogseminaret er påviselig.

— Når vi prater med tidligere deltagere, merker vi ofte at det har skjedd et distinkt skifte i livene deres. Det dreier seg om forandringer på individnivå,

men vi håper også på endringer lokalt og nasjonalt, forteller Bakland.

Hun påpeker at like viktig som møtene, er det sosiale samholdet som oppstår i isolasjonen på vidda.

— Mye av dialogen ligger i å se på ski-NM, være her på Røros, ha en liten, felles fiende som er vinteren, og komme overens gjennom lek og moro i snøen.

Seminaret har forandret livet mitt.
Vi begynner å se at vi egentlig har de samme målene

EMMANUEL RUDASUMBWA KIZWERA

Informasjonsteknologistudent fra Rwanda

OSS OG DEM. På en spark i retning Ingenmannsland, skynder fire skikkelser seg gjennom snødrivet. De kiler fast sparken i løssnøen, graver for å få den løs, og klarer omsider å svinge rundt garasjehjørnet. Det er bare ni minusgrader på Rørosvidda, men i det åpne landskapet blir vinden raskt kuling. ISFiT arrangerer olympiade for deltagerne, og iført

boblejakker fra åttitallet, selbu-ørevarmere og skibukser, har «Cabin Warriors» begynt på dagens eneste vintergren: Sparkstøtting rundt garasjen og tilbake.

Inne kikker ingeniørstudenten Cole Noble fra Sør-Afrika ut i snøværet. Han forteller at dialoggruppene har vært mer utfordrende enn han venta seg.

— Det er sterke følelser på den andre sida av bordet, men vi har virkelig åpnet oss og lytter oppriktig til hverandre. Det var et sjokk da jeg forsto at folk på min alder virkelig har så ekstreme politiske synspunkter. Nå kan vi møtes på midten et sted.

Apartheidlovene forsvant for 25 år siden, men Sør-Afrika er fortsatt et segregert samfunn. Det er en overvekt av hvite studenter ved universitetene, og svarte opplever problemer med å komme ut i arbeidslivet. Noble mener likevel skillet først og fremst er kulturelt.

— Det handler om kultur, bakgrunn og interesser. Som hvit vil jeg ikke bli klassifisert eller stereotypifisert ut fra hvordan det var før.

Nå drømmer han om integrering.

— Alle burde kunne identifisere seg som en enhet, ikke som oss og dem. Det ville utslettet frykten for folk som ikke ser ut som, eller tenker som en selv. Det er fundamentalt viktig.

TIMOTHY JOSEPH

COLE NOBLE

LAURA SHEILLA INANGOMA

EMMANUEL RUDASUMBWA
KIZWERA

En annen sørafrikaner, revisjonsstudenten Timothy Joseph, er enig i at dialogseminaret har fått ham til å åpne øynene.

— Vanligvis, når jeg snakker med den andre parten i konflikten, er jeg ikke åpen for å lytte. Men seminaret skaper et rom for å bli kjent med hverandre. For å være ærlig, så hadde jeg gitt opp hvite mennesker, men nå synes jeg de er veldig genuine og ærlig interesserte i bedring av situasjonen.

Selv er han aktiv i studentpolitikkens venstreradikale fløy, og mener det er veien å gå for endring.

— Den psykologiske effekten av apartheid var stor, og folk trenger å diskutere det i offentligheten. Men det vi trenger nå, er mat, vann og husly, de grunnleggende behovene. Å være aktiv i bekjempelsen av undertrykkelsen er viktigere enn å endre oppfatning, sier han.

Ute har Cabin Warriors fått til sparkstøttingen. De spurter i rasende fart mot mål, og krasjlander jublende i snøfonna ved hytteveggen. Ut av anlegget strømmer seiersrytmer fra sørligere bredder. Vidda har blitt danseguly.

For å være ærlig, så hadde jeg gitt opp hvite mennesker, men nå synes jeg de er ærlig interesserte i bedring av situasjonen

TIMOTHY JOSEPH
Revisjonsstudent fra Sør-Afrika

FELLES FORSTÅELSE. — Dialog er en metode for å kommunisere med, og forstå, den andre, fienden, de som ikke er oss.

Det sier Steinar Bryn på telefon fra Lillehammer. Der er han seniorrådgiver på Nansen Fredssenter, og holder jevnlig dialogseminarer i konfliktrammede områder. Han prater gjerne om ISFiT, som han har kurset.

— Målet på Røros er å reise derfra med en bedre forståelse av konflikten de er en del av. Antagelig gjøres det først ved at deltagerne deler

sine livshistorier. Hvordan konflikten har rammet dem, familien, arbeidet, bositasjonen, måten barna oppdras på. Videre får deltakerne mulighet til å stille hverandre spørsmål, og bruke lang tid på å besvare dem, forklarer Bryn.

Samtalene fører til at partene forstår at de andre også har lidd.

— Det er som regel ingen vinnere i konflikten, bare tapere. Den erkjennelsen fører til en felles interesse for en vinn-vinn-løsning, istedenfor et ønske om å straffe den andre parten. Sammen utvikler de lyst til å endre strukturene som skiller dem.

Han mener dialogarbeidet Nansensenteret utfører, har stor effekt, og nevner eksempler fra Bosnia Herzegovina, der ressurspersoner som leger, lærere og ordførere i ettertid har tatt initiativ til frivillig arbeid for endring av lokalsamfunn.

— Det er en misforståelse at arbeid på grasrotnivå ikke har effekt. Problemet er heller at man begynner på toppnivå, med ledere som bare er opptatt av å vinne neste valg. Etter mange år med mislykket fredsbygging i Irak, Sør-Sudan og Afghanistan, og samtidig

hyppigere kriger, innser flere og flere at å bare støtte regimeskifter, ikke er veien å gå.

KONTINUITET. Bryn mener dialogmetoden vil møte stadig mer anerkjennelse i årene som kommer, fordi integrering i multietniske stater blir viktigere og viktigere. Han hevder segregerte samfunn er grobunn for fiendebilder og opprør, og nevner Utøya og Kosovo som eksempler.

— Slik er ISFiT i forkant og setter noe på dagsorden. Likevel har dialoggruppene på Røros større symbolsk enn reell verdi. Det er for dårlig oppfølging av deltakerne, fordi festivalarrangørene byttes ut fra år til år, og erfaringsoverføringen er for liten.

Etter 25 år med festival, synes han ISFiT er moden for å spisse kompetansen. Han mener fokuset bør flyttes fra læring for de arrangerende studentene, til få, men faste geografiske områder som går igjen fra festival til festival.

— Når det kommer ti studenter fra ett område ett år, og ti nye studenter fra et annet område neste, kan man ikke spore strukturelle endringer i hjemlandene deres.

ASTRONAUT. — Jeg blir vant til været. Første gang jeg tok på meg klærne, følte jeg meg som en astronaut på vei ut i verdensrommet. Jeg har forstått at folk virkelig kan bo på de rareste steder.

Informasjonsteknologistudent Emmanuel Rudasumbwa Kizwera fra Rwanda smiler ut på det golde snølandskapet. Vidda er ikke helt som månen, det vokser nemlig bjørk. Men uteklærne er store nok, og stillheten like rungende. Han tar seg til genserkragen og forklarer at den er det varmeste plagget han bruker hjemme i Rwanda. Men han liker Røros, og han verdsetter fredsdialog enda mer.

— Alle er så gode mot hverandre innad i gruppa. Vi er som en familie nå. Det er her ideer fødes og ledere skapes.

Kizwera prater entusiastisk om ISFiTs metode. Dialoggrupper for politikerne hjemme, ville roet opprørsgrupper, mener han.

— Seminaret har forandret livet mitt. Det er utrolig hva en kan lære ved kun å lytte. Vi begynner å se at vi egentlig har de samme målene.

Når han snakker om hjemlandet, beskriver han

en fasadekultur der man ikke prater om vanskelige tema. Det er mer enn 20 år siden borgerkrig eskalerte til folkemord, men fortsatt later de fleste som om alt er greit.

— Folk har ikke pratet sammen om det som skjedde. Hvis vi kan ta med innsikten tilbake til Rwanda, kan det forandre mange liv.

— *Hvordan vil du gjøre det?* Kizweras optimisme forsvinner. Han nøler.

— Det er det som er det vanskelige. Større prosjekter krever stor finansiering, mye tid, mange eksperter. Jeg må prioritere studiene. Dessuten strekker ikke pengene til.

Kanskje freden forblir på Rørosvidda. Den er et flyktig element fra en fremmed måne, som ingen astronaut kan ta med på ferden ut i rommet.

— Vi kan så klart arrangere små grupper, men det vil ikke ha en betydelig effekt. De forrige deltakerne fra Rwanda prøvde å starte opp noe, men etter en stund døde det ut. **UD**

Homo Idealisticus

Aldri i verden om han skulle sette sin fot på et universitet.
Så ble ISFiT-president Marius Jones interessert i krig og fred og sånn.

TEKST: **Maria Birkeland Olerud** FOTO: **Katinka Goffin**

På «immen» var jeg solgt. Det var det første jeg så av frivilligheten i Trondheim. Jeg begynte å studere sosialantropologi, og det handlet jo om å utforske verden, ikke sant. Plutselig oppdaget jeg ISFiT, med slagordet «Verden kommer til Trondheim». To minutter ut i åpningsseremonien hadde jeg bestemt meg, forklarer Marius Jones.

Siden har det ballet på seg. ISFiT 2011 ble ISFiT 2013. Innimellom utveksling til Palestina og studiebytte fra sosialantropologi til samfunnsøkonomi, hang Marius Jones stadig på festivalkontoret bak Hovedbygningen på Gløshaugen. I dag er han president for ISFiT 2015, festivalen som markedsfører seg som «verdens største internasjonale studentfestival».

– Det har helt fra starten av vært en veldig sentral del av studietiden min, så jeg har blitt veldig glad i selve ISFiT-konseptet.

Iført festivalfolkets egen folkedrakt, slapp hettegenser med logo og motto, byr presidenten på svart traktekaffe. Det er en blå januarmorgen, og Marius er ennå den eneste på kontoret. Utenfor vinduet småløper etternølerne mot kvart over ti-forelesning.

UREALISTISKE REALISTER. Den Internasjonale studentfestival i Trondheim, ISFiT, samler annethvert år 450 studenter fra hele verden for å diskutere de store politiske spørsmålene. Med på kjøpet kommer kulturopplevelser og nettverkbygging av global karakter. Målet er å gi unge mennesker en bedre framtid.

– Det handler om å skape en verden som ikke er lik den vi har i dag, og da må man være en pådriver for endring.

Kaffen er i ferd med å bli kald. Marius prater om organisasjonen i et forrykende tempo. ISFiT her og ISFiT der, like pinlig artikulert som en Nato-sjef fra Oslo vest. Det er en monolog om å skape noe som er større enn seg selv, om festivalens glade budskap, om årets tema, som er korrupsjon. Eller rettere sagt: Antikorrupsjon. Den fornuftige økonomistudenten i Marius må smile fra øre til øre. Naiv, det er han slettes ikke. Men idealist, kanskje?

– Ja, jeg er nok det.
– *Går det an å forandre verden?*
– Ja, herregud. Det er overraskende mange som tror at vi ikke kan det. Det eneste vi vet om verden i morgen, er at den ikke er lik verden i dag. Det er opp til oss hvilken vei samfunnet tar. Jeg har en veldig stor tro på det.

Kaffen er kald. Den idealistiske driven, som han selv kaller det, har satt inn femtegiret.

– Folk som kaller seg realister, og med det mener at man ikke kan påvirke verden, er urealistiske. Jeg tiltrekkes av folk som har lyst til å få til noe, og som har tro på at de får det til.

Men slik har det ikke alltid vært. Det lå ikke i kortene

Folk som kaller seg realister, og med det mener at man ikke kan påvirke verden, er urealistiske

at en dresskledd Marius skulle figurere like korrekt gestikulerende som Stoltenberg i videoer på sosiale medier, eller selvsikkert dele ut fredspriser som om det skulle vært «på vegne av alle norske studenter».

– Den idealistiske tankegangen kom veldig til sin rett da jeg kom til Trondheim og ble med i ISFiT.

SKITTLEI. Lørenskog videregående, 2008. Et knippe NTNU-studenter var på besøk for å rekruttere til høyere utdanning. Ideen om kjærestegaranti og fadderuke begeistret kvisele skoleungdom. Tung lesesalluft og boligkrise var ikke nevnt med et ord. Studentene våget seg utpå: Det var vel ingen her som ikke skulle studere, spurte de triumferende ut i klasserommet.

– Og da tror jeg at jeg var den eneste i rommet som rakk opp hånda. Jeg var så skittlei av skolen. Det er rart å tenke tilbake på det nå, men jeg hadde overhodet ikke lyst.

Han var midtstopper på fotballaget, ville bli brannmann. Kasta heller snøballer på jentene enn å sitte på første rad. Tenåringen Marius brydde seg lite om lamaer, og facebookoppdateringene handla aldri om gjennomsigthet i internasjonal handel.

– På ungdomskolen ble jeg pøbel, faktisk. Det fortsatte på videregående med at jeg ikke skulle studere i det hele tatt. Det var nok derfor det ble forsvaret.

Og forsvaret ble det, toårig befalskole. Men resultatet var stikk motsatt. Jones ble interessert i sosialantropologi og internasjonale spørsmål gjennom innblikket i forsvarrets utenlandsoperasjoner. Kompisene skrot av Trondheim som studieby. Han som aldri i livet skulle studere, gikk til universitetet.

– Det var en stund foreldrene mine måtte tvinge meg gjennom videregående, og det er jeg veldig glad for at de gjorde. Tingene jeg gjør nå, er veldig riktige. Sosialantropologi, samfunnsøkonomi, studenttilværelsen: Det er bra det endte opp sånn!

BRYLLUP OG SOFA. Marius ble aldri ferdig med sosialantropologien. På utveksling i Palestina blomstret interessen for økonomi, og bachelorgraden i sosant ble byttet ut med samfok. Likevel, presidenten prater

MARIUS JONES

• President for den Internasjonale Studentfestivalen i Trondheim 2015. Har tidligere vært med i ISFiT 2011 som workshopleder og ISFiT 2013 som dialogfasilitator.

• Studerer samfunnsøkonomi på NTNU. Masteroppgaven handler om handlingsregelen. Selv mener han temaet er både aktuelt og viktig for Norge.

• Har studert sosialantropologi, men ble aldri ferdig med bacheloroppgaven om palestinske bryllupsriter. På utveksling i Palestina i 2011/12 lærte han seg arabisk, som han nå har glemt.

• Født i 1989 og oppvokst i Lørenskog, i det han selv omtaler som en kjernefamilie. Jones-navnet kommer fra faren, som er innvandrert fra England.

• Gikk to år på befalskole etter videregående, fordi han ikke ønsket å ta høyere utdanning.

• Skal fra høsten av jobbe med risikostyring og antikorrupsjon i konsulentfirmaet Deloitte i Oslo.

FIRE KORTE

- Honnør til Geneva Call som jobber for å få paramilitære grupper eller det vi kaller terrorister til å følge krigens folkerett.
- Refs til alle verdens skatteparadis. En forferdelig næring.
- Beundrer mamma, som har en veldig sterk rettferdighetssans og ser det gode i alle.
- Skryt til ISFiTs frivillige, fordi de står på for å realisere festivalen.

SKRIVER DAGBOK: Når hverdagen er mørk, må Marius ringe kjæresten, trene og skrive ned tankene.

nesten, men bare nesten, like entusiastisk om palestinske overgangsriter som bruttonasjonalprodukt og regresjonsanalyser.

— Jeg begynte faktisk på feltarbeid i Palestina med en oppgave om bryllupsritualer. I Palestina er det er ikke noe som heter konfirmasjon, og når man snakker om en voksen, er det nesten det samme som å snakke om en gift person. Oppgaven skulle handle om hvordan bryllupet egentlig er overgangsritet til å bli voksen, og ikke konfirmasjonen i Palestina.

Som forsker i felt gjorde Jones intervjuene til bacheloren på arabisk. I dag begrenser ordforrådet seg til å bestille nattmat på Samfundet.

— Jeg synes det er vanskelig å forstå en samtale mellom to som snakker arabisk. Men jeg skjønner litt, og det er hyggelig når jeg er på Sesam!

Viktigere enn hamburgere og bryllup, var israelske sofaer. De endret nemlig Marius’ syn på verden.

— Da jeg bodde i Palestina, «couchsurfet» jeg mye i Israel i helgene og bodde hos israelere. Det var utrolig spennende å oppleve hvor forskjellig folk ser på en konflikt. Det gjorde mye med hvordan jeg tenker på rollen Vesten spiller i verden, og om framstillingen av Israels opprettelse, slik jeg fikk det beskrevet i historietimen. Der ble palestinerne knapt nevnt.

SINNSYKE OPPTURER. Marius Jones skriver dagbok minst én gang i uka. For hånd, naturligvis. Når tankene hans skal bearbeides, må det gjøres skikkelig.

Det er dager det er vanskelig å se lyset i enden av tunnelen, det er det absolutt

— Jeg er veldig glad om jeg får en kveld til å skrive dagbok, drikke en kopp te, lese en god bok. Det er skikkelig fint.

Han bruker pekefingeren til å tegne to akser i lufta. X-aksen for tid og y-aksen for sinnsstemning. Hånda beveger seg framover i tid, først sakte, humpende bortover, så i rasende fart. Opp og ned, opp og ned, som skummende, hvite bølgetopper, så dype, dype bølgedaler.

— Det første er den normale studiehverdag med jevne svingninger opp og ned, om det finnes noe slikt i Trondheim. Den raske kurven er ledervervet. Det er sinnsyke oppturer, og noe som er skikkelig tøft.

Da må Marius trene, ta en telefon til kjæresten, skrive i dagboka. Minne seg selv på hvorfor i huleste han driver med det det han driver med.

— Det er dager det er vanskelig å se lyset i enden av tunnelen, det er det absolutt. Jeg synes

definitivt det er veldig slitsomt. Men jeg plukker meg opp igjen ganske fort. Det er da må jeg dra på trening.

ETTER ISFIT. Nå har Marius fått seg jobb. I konsulentbyrået Deloitte, i hovedstaden, innen risikostyring - og antikorrupsjon. Han må bare bli ferdig med ISFiT, og skrive en masteroppgave om handlingsregelen.

— Det er skummelt, hele den voksengreia. Det kommer brått på, egentlig. Jeg er veldig spent på hvordan jeg tar det, om jeg finner et nytt engasjement, eller om det blir en del av jobben. Nå gleder jeg meg veldig til å begynne i jobben, da.

Fem studieår med tre studentfestivaler er over. Aldri mer enda et nytt facebookbilde med ISFiT-tema, enda en presseuttalelse om Dalai Lama. Aldri mer skal han kalle seg president.

— *Hvordan blir hverdagen etter ISFiT?*

— Det er et godt spørsmål. Jeg synes det er kjempevanskelig å svare på de spørsmålene der. Hvor man er om fem år, liksom.

Marius Jones drar på det, vrir seg i kontorstolen. Tenker lenge før han svarer.

— Livet og det å være ISFiT-leder har etter hvert blitt det samme. Så det blir jo et annet liv uten ISFiT. **UD**

Råd for å lykkes i sam(menslåings)livet

Samlivsterapaut Mari Bøimnes svarer på spørsmål om sex og sammenslåing

TEKST: **Andreas Dørum** ILLUSTRASJON: **Synøve Daaland**

KJÆRLIGHETEN ER I LUFTA, også blant universitetene. Sammenslåing kan være nytt og skremmende for mange. Av og til er det ikke så lett å vite hvem du skal spørre om hjelp når du har spørsmål. Vår ekspert frøken Mari Bøimnes tar imot spørsmål om alt fra organisasjonsstruktur til hvordan du skal takle det vanskelige avstandsforholdet. Alt er selvsagt anonymt.

HEI MARI BØIMNES. Jeg er en liten hogskole, med bare 1100 elever. Jeg synes sammenslåing høres litt ekkelt og skummelt ut. Klarer liksom ikke la være å tenke på størrelsen min. Jeg merker at jeg er skikkelig redd for at en partner skal komme til å le av meg. Kanskje er bedre å bare være alene? Er dette normalt?

Hilsen Nesna94

HEI, NESNA94, la meg først si klart og tydelig: Det viktigste er at dette er noe du vil. Fusjoneringer kan være både trygt, intimt og en spennende opplevelse,

men ikke før du er klar. Er det noen i livet ditt som presser deg, som ministre eller økonomiske ansatte? Hvis dette er tilfellet må du huske på at det er deg og ditt valg det handler om.

Dette med størrelsen er nok ikke så farlig som du tror. Kanskje det gjør deg til en mer kreativ og spontan partner? Det finnes mange måter å tilfredstille felles målsetninger på ;)

KJÆRE MARI, jeg har truffet universitet i mitt liv, og følelsene er gjengjeldt. Hun er vakker og formfull, med et robust forskningsmiljø i medisin. Bare tanken på være en av hennes avdelinger gir meg sommerfugler i magen! Men det er et problem: avstanden. Det mange kilometer mellom oss, samt ferger som bare går et par ganger om dagen. Jeg vet at det er en annen hogskole som hun også er interessert i, og de er i samme by! Burde jeg bryte prosessen nå, før jeg blir såret og organisatorisk nedprioritert?

Hilsen sexyMurse

HEI SEXYMURSE! Det er så fint å høre at du har funnet en match som vil øke studiekvaliteten din. Et avstandsforhold har både fordeler og ulemper. Først og fremst er dette en prøvelse som kan ende opp med å styrke forholdet deres. Tenk bare på hvor deilig et samarbeidsprosjekt blir, når dere først får det til! På den andre siden kan sjalusien og frykten for å bare være «en av mange» avdelinger være vond. Her er det god kommunikasjon som gjelder. Hvis du er redd for å ikke bli noe annet enn en praksisplass, bør du si ifra nå med en gang!

HEI, MARI. Jeg har nylig inneledet en omstruktureringsprosess med et universitet. Vi er begge godt etablerte utdanningsinstitusjoner, og hun har studenter fra en tidligere sammenslåing. Jeg har et godt forhold til henne, men jeg merker at studentene hennes utviser en viss skepsis til meg. Hvordan skal jeg gå fram for å forbedre mitt forhold til dem?

Hilsen Stehogskole94

DET DU SNAKKER om her, Stehogskole94, er ikke uvanlig. Det blir mer normalt å ha med seg såkalte bonusstudenter inn i et forhold, spesielt hvis man har vært i en fusjon tidligere. Ikke alle kommuniserer godt gjennom språk. Da kan kurs med studentene i fisking eller turer i skog og mark passe bedre. La det skje i deres tempo. Dette er en prosess som kan ta tid.

HEI MARI, jeg og mine andre hogskolevenner snakker for tiden mye om sammenslåinger. De snakker om hvor digg det vil være å fusjonere med et søtt universitet med store robuste fagmiljø. Jeg spiller med, ler og sånn, men når jeg lukker øynene drømmer jeg om andre hogskoler. Er det jeg som rar, når jeg drømmer om en tøff friluftshogskole som meg selv? Jeg har ikke lyst på universitet, jeg bryr meg ikke om doktorgrader. Er jeg alene?

Hilsen NatureBoy86

KJÆRE NATUREBOY86, så bra du har funnet ut hva som passer for akkurat deg! Mange på din alder opplever slike følelser for andre hogskoler. Din beste taktikk er å være direkte. Snakk med de andre hogskolene om hvilke institusjoner de liker å samarbeide med. Har du uflaks blir du kanskje avvist, men tenk så fantastisk det kunne vært hvis de føler på samme måte!

Har du spørsmål til Mari? Send dem til Mari.Bøimnes@ dusken.no,

A real bacon cheese, and a real hero

Nyoppstartede Superhero Burger får lovord for sin hjemmelagde burger. De vil gi «two fingers» til Egon og McD, og lage burger med lidenskap. Under Duskens mest kresne matkritiker anmelder burger.

TEKST: Joachim Waade Nessemo FOTO: Eivind Sandodden Kise

Et kvartal ned fra Burger King i Olav Tryggvasons gate ligger Superhero Burger. Jeg hopper av på Nova og trasker et minutt i regnet. Ankommer restauranten litt over seks på formiddagen, og jeg har ikke spist siden frokost.

Nå er middag innen rekkevidde, og en ny periode av døgnet er i ferd med å finne sted. Jeg slår av en prat med innehaver Christopher Vrioni om kjipe familie-restauranten som bare er ute etter profit, og blir spurt om jeg har fulgt med i avisa:

– Did you read the Adressa review? It was in todays paper. We got a four out of six.

Christopher Vrioni er ikke videre imponert over anmeldelsen. De skjønner ikke helt konseptet, som vi skal komme tilbake til senere. Jeg må avbryte intervjuet enn så lenge, for å komme i gang med burgeren jeg har lengtet etter i et par timer allerede. Jeg har bestilt en bacon cheeseburger.

Det nevnes i ingressen at anmelder er kresen, og

for å sette det inn i kontekst: Mellom alderen seks og sju-åtte år, var undertegnedes livrett Grandiosa med avskrapet fyll. Gjennom mitt liv som brødspiser har

Det er en glede å gi two fingers til alle i restaurantbransjen

CHRISTOPHER VRIONI
Innehaver av Superhero Burger

jeg stort sett vekslet mellom leverpostei på gul boks og kaviar fra tube. Nå spiser jeg faktisk mat, men holder meg unna rakfisk og purreløk.

REAL BACON CHEESE. Jeg åpner med noen chips, som er akkurat riktig balansert mellom knasende og myke. Krydderblandingen er god, og har vært med kokken i mange år. Senere i måltidet begynner det å bli lite grillkrydder, men jeg er såpass mett at det går fint.

Så går turen til burgeren. Den er saftig. Den er digg. Den er medium stekt, og velsmakende. Dette er en ordentlig bacon cheeseburger. Den behager tunge og mave. Det er ikke den beste burgeren jeg har smakt, men det er nok kanskje den beste burgeren jeg har spist på restaurant. Nå har jeg riktignok en tunge med korttidshukommelse, som bare erindringsnoen enkeltstående høydepunkter og gamle traverse.

Samarbeidende fotograf fullfører sin burger i løpet av nanominutter, gir godkjentstempel, men klarer ikke få tankene vekk fra Buenos Aires' beste burger.

EN RØDLØK TIL BEGJÆR. Jeg kan ganske

STILSIKKERT: Tegneserier og raggaemusikk definerer saktebrugersjappa i Olav Tryggvasons gate.

enkelt beskrive mitt forhold til løk; jeg spiser ikke løk. Jeg piker ut løk. Fjerner alle spor av løk. Får frysninger av den knasende lyden og den ekle konsistensen. Jeg elsker hvitløk, og har et mindre anstrengt forhold til rødløk. Her oppdager jeg ikke rødløken før jeg er halvveis. Denne løken er frisk og velsmakende. Dette er kanskje det viktigste å trekke fram. Ingenting ligger bortgjemt i fryseren over lengre tid, og det merkes – alt er friskt, og kjøttet blir kjøpt fra en lokal gård.

Rundt halvveis begynner papiret å være gjennomtrekt av fett. Litt synd, dette. Men her spiser en ikke med bestikk. Majonesen er god, men begynner å dryppe ukontrollert over undertegnede mot slutten, noe som kanskje er en konsekvens av uvøren sultenspising.

SAKTEBURGER. Om hurtigburgerkjeder ikke er på vei ut, så er sakteburgerrestauranter uansett på vei

inn. De som vil lage burger ordentlig. Restauranter som estetisk sett kanskje heller klassifiseres som «joint», «sjappe» eller «parlour» lager kvalitetsburger som koster like mye som en Quarter Pounder-meny.

På veggene i Superhero Burger henger papplakater med budskap om å nedkjempe junk-tyranniet. Burgeren her er ikke spesielt mye dyrere:

– Det er ikke den billigste burgeren, men hvis du ser på den per gram, er det den billigste burgeren i byen. Det er andre steder som selger hjemmelaget burger, men den er ikke hjemmelaget. Og der betaler du en krone grammet.

Dette er en 150 grams burger, og du betaler 130 kroner, forteller Christopher på flytende londonsk. It's sort of difficult to eat, though.

– Yeah. If you don't need a shower after eating a burger, it wasn't a burger. It's not supposed to be a... Clean, tidy experience?

– Yeah.

I showered before I came here. That was a mistake, sier jeg og tørker majones fra den nye dongeribuxsa mi.

TWO FINGERS. Etter å ha vært i restaurantbransjen i femten år, har han nå åpnet sin første restaurant. Kundene virker å være fornøyde de også. Flere personer har ytret lovord om stedet til undertegnede, og tilbakemeldingene på Facebook er udelt positive.

– Jeg vet ikke om det er fordi folk setter pris på dette stedet som et konsept og en idé, eller om de bare elsker maten. Vi har ikke fått noen negative tilbakemeldinger, faktisk. Med unntak av i Adresseavisen.

For hva er konseptet Vrioni prøver å selge? Hvorfor åpnet han sin egen restaurant?

– Jeg tenker det er lidenskapen for å lage mat. Du kan si at det bare er burgere, men vi gjort vårt beste for å lage et godt produkt. Det er en glede å vise «two fingers» til alle i restaurantbransjen: Å vise at jeg kan gjøre hva jeg vil, forteller han.

FANCY FASTFOOD: Innhaver Christopher Vrioni startet opp Superhero Burger som en motvekt til junkyrranietog familierestaurantene.

BURGEROPPRØR. – Jeg føler at mange av restaurantene bare vil tjene mye penger. Jeg funderer på hvorfor de gjør det, og den eneste grunnen er å tjene penger. Det er ingen lidenskap i det de gjør, de er bare lidenskapelige om penger. Jeg vet ikke om det er rett eller galt.

– *Det kommer an på hva du strever etter, antar jeg.*

– Riktig. Men om du strever etter penger, er det feil? Jeg vil ikke dømme noen. Jeg trenger penger, ja, jeg strever etter å få endene til å møtes, ler han og fortsetter:

– Vil det alltid være slik, eller kommer jeg til å bli en av de korrumperte personene jeg ikke liker? Du må ha en balanse i alt.

Reggaemusikken dunderer i forgrunnen.

– En del av eksteriøret her er grovt sett basert på en

If you don't need a shower after eating a burger, it wasn't a burger

CHRISTOPHER VRIONI
Innehaver av Superhero Burger

aversjon mot McDonalds, Burger King og deres like, tror du at «burgerbevegelsen» er en komplementering, eller vil den utkonkurrere de store burgerkjedene?

– Jeg tror den vil gi et valg. Det er mye rom for stedene som mitt. Kan jeg utkonkurrere Burger King,

nei, jeg har ikke anledning til å gjøre det. Det ville vært for mye arbeid å gjøre det vi gjør på en mye større skala. Det ville vært enormt. Jeg tror det er plass for begge. Jeg tror ikke vi kommer til å ta Burger King, Egon eller McDonalds. Jeg tror bare vi er enda et alternativ, men også et positivt alternativ. Vi er annerledes enn noen andre i byen.

Det er mye mer å skrive om Superhero Burger. For nå må det nok avrundes med at om du vil ha en ordentlig burger til en ordentlig pris, har Trondheim fått nye helter som kan ta opp kampen mot kjedelig, overpriset kjedemat. **UD**

Illustrasjon: Iria Samuelstuen Samuelstuen

Spill for galleriet

Ikke la samtidskunsten kreve noe av deg.

DANIEL GUANIO
Kulturjournalist

FESTIVAL

Rad på rad med dekadens og forfall, tettepakket mellom galleriets velholdte vegger. Det er unektelig noe høyverdig ved kunsten, kultivert gjennom århundrer med bitter klassekamp. Er det virkelig mulig å fornekte det historiske suset fra et klassisk maleri? Ei heller kan noen fornekte at kunsten har spilt, spiller og kommer til å spille en viktig kulturhistorisk og politisk rolle i uoverskuelig framtid. Men så var det denne samtidskunsten, da. Kunst hvis kulturelle og historiske kontekst er akkurat nå, pluss-minus noen år.

Da et bilde knipset på Museum of Modern Art (Moma) gikk sin seiersgang på Twitter forrige uke, var det lett å bli motløs på samtidskunstens vegne. Bildet viste at noen hadde mistet en lommebok på gallerigulvet, og hvordan publikum, i god tro om at

lommeboka var en del av utstillingen, nervøst trakk rundt den. Galleriets besøkende hadde nemlig lullet seg inn i en illusjon om at grensen mellom hva kunst er og ikke er, på forhånd ble tegnet opp over dørstokken til galleriet.

Poenget her er nemlig at de ikke skjønte noe mer enn deg. Ingen skjønte noe mer enn deg

Hvorfor all denne respekten for galleriet, egentlig? Hva har galleriet noensinne gjort for oss? Hvorfor så trøstesløst klare for å la Moma diktere vår personlige kunstoppfatning? Jo, fordi galleriet sannsynligvis var proppet med folk som «skjønner greia». Som tilfeldigvis slang innom for å «ta tempen på zeitgeisten». Som lente seg litt lenger tilbake enn alle andre for å «ta det innover seg». Kanskje var de kuratorer, kanskje var de kunststudenter, kanskje var de kunstnere selv – det spiller faktisk ingen trille. Poenget her er nemlig at de ikke skjønte noe mer enn deg. Ingen skjønte noe

mer enn deg. Kanskje noen til og med travet hvileløst rundt i galleriet og tenkte akkurat det samme som deg. Jeg forstår ingenting. Hva prøver denne lommeboken på gulvet å fortelle meg?

Og det er her jeg vil ta et oppgjør med samtidskunsten. Med dere der ute som har finjustert de kulturelle antennene for å plukke opp skjulte budskap i sammensveisede blikktak. La oss vedkjenne vår manglende evne til å forstå. Ikke overspill deres egen vilje til å tolke. Det eneste som skiller dere fra oss som er litt ville i blikket på galleriåpningen, er at vi ikke har påberopt oss evnen til å «forstå» samtidskunsten slik dere har. Vi er åpne om vår villfarelse, autentiske i vår uvitenhet. La det bli sagt først som sist: Det står kanskje «fake it 'till you make it» i tebladene dine (eller i prinsippene du bygger livet ditt på), men jeg bruker teposer. Og jeg forstår ikke samtidskunst.

Kanskje det mest forløsende for oss alle er å innrømme akkurat dét?

**SAMFUNDET
LEDER**

Statsråden som ville for mye

De siste ukene har vært harde for vår mann i justisdepartementet, nemlig Anders Anundsen. Krekar-utsending, Afghanistan-barna og forsøket på å få gjennom et nasjonalt tiggeforbud er alle turbulente saker, for Anundsen, men også denne regjeringens ettermåle. Dette er ikke en leder om disse politiske prosessene. Nei, jeg vil heller snakke om nedvurderingen av menneskeverdet.

Det er for meg skremmende at det i 2015 fortsatt kan være en holdning blant landets toppolitikere om at Norge ikke har noe ansvar for det globale felleskapet. Tenk litt over det: Hva er det som egentlig menes med et tiggeforbud? Hvem gagnar det? Én ting er sikkert, det er i hvert fall ikke tiggerne selv, de som mer enn de fleste andre i samfunnet trenger hjelp. Nei, dette er et lovenndringsforslag som kun beskytter oss nordmenn fra å innse at det er mennesker som har det verre enn oss. Å fjerne tiggeren fra hasteturen din for å rekke ølsalget på tacofredag gjør ikke at grunnen til at personen tigger forsvinner. Og at dette har noe som helst vekt på argumentene i dag sier ting om oss som vi kanskje ikke liker å bli stilt til ansvar for.

Det er kanskje ikke rart Anundsen går inn for denne type forslag. Han har tross alt en sjef som for bare noen år siden sa seg villig til å bryte med menneskerettighetene for å sende ut én mann. Kanskje det bare er snakk om feil partioppdragelse? På samme måte som at hundretusenvis av nordmenn framover vil vokse opp med at det er greit å trække på de svakeste i samfunnet om tiggeforbudet gjennomføres.

Anundsen, du kan se på dette som en åpen invitasjon til et Samfundsmøte om politikk og menneskeverd ved Studentersamfundet i Trondhjem. Kanskje det bare er en misforståelse? Vi kan tilby både Lyche-burger, Edgar-kake og en rekke spørsmål fra interesserte i salen.

PER FRIDTJOF LARSEN
Leder for Studentersamfundet
i Trondhjem

Studentengasjement for ungdombygg

Dersom ungdombygget i Elgeseter gate rives, mister Trondheims studenter en viktig del av sin kultuhistorie, mener Styret ved Studentersamfundet.

STUDENTHISTORIE: Bjørghelene Andorsen håper ungdombygget kan få bli en del av den framtidige Elgeseter gate.

► ARKITEKTUR

TEKST: **Tonje Jacobsen**
FOTO: **Eirik Åsheim**

Mulig rivning av et tradisjonsrikt bygg som fungerte som studentersamfund for 100 år siden engasjerer studentene. Ungdombygget i Elgeseter gate 30b og to andre bygårder står i veien for den planlagte utbyggingen av Elgeseter gate til en 34 meter bred boulevard.

Historisk verdi for studentene

Styremedlem Bjørghelene Andorsen, forteller at bygården har historisk verdi for Samfundet og studenter i Trondhjem.

– Bygningen åpnet i 1911 like etter NTH, og fungerte da som et pensjonat hvor det bodde flere studenter. Vi mener at man må verdsette den historien bygget har og de kvalitetene det kan ta med inn i den nye gaten, forteller hun.

Hun forteller at styret stilte seg veldig kritisk når de fikk høre at bygården skulle rives før reguleringsplanene var ferdigstilt. Planen var å

rive bygården før det var fastslått at det var en nødvendighet for utbygging av gaten.

– Vi la frem et resolusjonsforslag til Storsalen om at rivningstillatelsen ikke skulle komme før det forelå en reguleringsplan som sa at det var nødvendig, sier hun.

Det var for få oppmøtte til å stemme over resolusjonen, men Andorsen tror ikke det handler om mangel på engasjement fra studentenes side.

– Vi hadde også en diskusjon der vi inviterte prosjektleder Øyvind Dalen Sørbøl og leder for aksjonsgruppen «Alternativ for Elgeseter gate 30b», Trond Åm. Vi var veldig spente på hva studentene mente burde skje med bygget, og det viste seg å være like mange innlegg for bevaring som mot, forteller hun.

Må vike for miljøgate

Oppgradering av Elgeseter gate skal skje i forbindelse med Miljøpakken. Trondheim kommune ønsker å gjøre gaten mer miljøvennlig ved å tilrettelegge for kollektivtransport og innføre firefelts vei. Planen ble først lagt frem

i 1950, men er altså blitt aktuell igjen de siste årene. Prosjektleder Sørbøl forteller om planene for den nye gata.

– Vi ønsker å gi gaten en mer urban utforming, og å legge bedre til rette for mye trafikanter. Slik gaten er nå, er den veldig bil- og bussbasert, og vi ønsker å skape et hyggeligere miljø og mer gateliv ved bredere fortau, planting av trær og tilrettelegging for kafeer og småbutikker, forteller han.

Sørbøl forteller også om et ønske om mer campusutvikling og økt aktivitet i den nye Elgeseter gate.

– Det er mange studentinstitusjoner og universitetsrelatert virksomhet i gaten. Arbeidet som nå blir gjort vil absolutt ganne studentene, det er et av de viktigste kriteriene i arbeidet vårt.

– Svakheter i prosessen

Det har blitt vedtatt to ganger tidligere at bygningen skal rives. Sist ble avgjørelsen gjort om av fylkesmannen fordi han i likhet med Samfundetstyret mente man måtte vente med å rive bygningen før det var fastslått at det var nødvendig. Det er Sørbøl også enig i.

– I denne fasen har vi utredet to al-

ternative løsninger med tunnel og tre løsninger i dagen, forteller han.

Ingen av alternativene som foreløpig er lagt frem tar høyde for at Elgeseter gate 30b får stå, men Sørbøl utelukker ikke at det kan bli gjort om på dette senere i prosessen.

– I neste fase må vi sannsynligvis vise hva som skjer hvis vi lar bygården bli stående. Det er mulig, men vil selvfølgelig ha konsekvenser for utformingen av gaten, sier han.

Andersen og Samfundetstyret synes det er viktig at det kommer frem alternativer der jugendbygget kan bli stående som en del av den nye gaten.

– Dersom vi ser at det ikke fungerer overhode å beholde bygården så er det forståelig, men vi ser på det som en svakhet i prosessen at det så langt ikke er lagt frem alternativ som inkluderer bygården, sier hun.

– Viktig for Trondheim

En annen gruppering som også har engasjert seg for bevaring av jugendbygget i Elgeseter gate er Studentutvalget i Fortidsminneforeningen, en frivillig organisasjon som arbeider for bevaring av kulturminner. Bygården i Elgeseter gate er en av de best bevarte jugendbyggene i Trondheim, da det ikke er utført noe etterarbeid.

– Vi mener at jugendstilen er viktig for Trondheim fordi det symboliserer møtet med moderniteten som

Trondheim fikk for 100 år siden, forteller leder i Studentutvalget, Agnethe Juvall.

Hun forteller at bygget er svært autentisk og godt bevart med flotte detaljer, og at hun og resten av utvalget ser stort potensial i bruk av bygget.

– Elgeseter gate trenger bygget for å bevare en kvalitet, og det kan lett skapes liv i bygget om det får stå. Bygget kan brukes til alt fra næringsvirksomhet til studentbolig. Vi synes at studenter kan få bruke bygget, sier hun.

Jovall forteller at Studentutvalget er misfornøyd med mangelen på alternativer for utbyggingen av Elgeseter gate der bygården får bli stående.

– Det virker som situasjonen er litt låst, og at de ikke ser potensialet i bygget eller tar det med i beregning når de ser på alternativer for gata. Det finnes mange kreative forslag der man både bevarer bygget og får en ny gata som burde bli vurdert, sier hun.

Vurderer videre aktivitet

På vegne av Samfundet skrev et av deres styrende organ, Finansstyret, en høringsuttalelse til kommunens konseptvalgutredelse der de ulike alternativene for Elgeseter gate ble lagt fram.

– Vi i styret fikk med et eget avsnitt der vi taler for utredning av alternativ med bevaring av jugendbygget

30b. Vi er veldig spent på resultatet fra høringen og kommunens videre handlinger, forteller Andersen.

Hun forteller at hun håper de mange innspillene som har kommet mot rivingen av bygget får utslag,

og at de venter med å planlegge flere handlinger i forbindelse med saken til de ser hva som blir videre utvikling i saken. **UD**

ELGESETER GATE 30B

- Bygården i Elgeseter gate 30b er en av Trondheims best bevarte bygninger i jugendstilen
- Den har vernestatus B, som er nest høyeste kulturvern i Norge men ikke innebærer at bygget er fredet
- Bygningen ble oppført i 1911, og fungerte da som studentherjem
- Det ble besluttet å utvide Elgeseter gate fra 18 til 34 meter i 1950, og allerede da ble det besluttet at man skulle rive bygården for å gjøre plass for gaten
- Bygården ble ikke revet og prosjektet ble satt på vent
- I fjor vedtok Fylkesmannen at bygården ikke skal rives før det foreligger en bestemt reguleringsplan
- Fire ulike alternativer for utformingen av Elgeseter gate har vært oppe til høring med frist 30. januar
- I begynnelsen av 2016 vil det holdes ny høring for forslagene for endelig reguleringsplan
- Utbyggingen av Elgeseter gate er satt til å starte i begynnelsen av 2017

KREATIVE SJELER – Punktet

Hva er deres prosjekt?

Kunstprosjektet heter punkt, og er en visningsarena for samtidskunst. Vi vil fokusere på kunsthistorie i kommunikasjon med samtidskunsten. I løpet av våren 2015 vil vi ha to utstill-

ingsperioder i to forskjellige lokaler. Disse lokalene er i utgangspunktet ikke beregnet for visning av kunst, og setter derfor lys på vår tematikk for våren, som er sted og kunst. Samtidskunsten må forholde seg til stedet, og nettopp dette gjør at det kan bli en spennende relasjon mellom kunst og sted.

Hva legger dere i navnet punkt?

Med navnet sikter vi til at visningsrommene skal være krysningspunkt mellom kunsthistorien og samtidskunsten. Dette krysningspunktet skal være med å skape en dialog. Historien speiles ofte i samtidskunsten, og vi ønsker å kommunisere noe tilbake. Punktet er et kryss – mellom teori og praksis, samtid og fortid og kunst og sted.

Hva inspirerer dere?

I arbeidsprosessen ble visningsrommet formet ved at vi ikke ønsket tilknytning til ett enkelt sted. Det var mange faktorer som lå i grunn til denne tanken, men først og fremst det at vi ønsket å vise kunst i kontrastfylte lokaler, som igjen kan vise fram et roms egenskaper.

Hvem ønsker dere å nå ut til?

Prosjektet har flere målgrupper. Vi ønsker først og fremst å nå ut til kunst-, kunsthistorie- og arkitekturstudenter i Trondheim, samt andre kunst- og kulturinteresserte. I tillegg ønsker vi å bidra til kunst- og kulturtilbudet for alle innbyggere i Trondheim kommune. Punktet har også to studenter med pedagogisk bakgrunn som skal

formidle kunsten som vises til enkelte skoleklasser i grunnskolen.

Hva ønsker dere å formidle med prosjektet?

Først og fremst ønsker punkt å være en kulturell møteplass i Trondheim, fordi vi tror at punkt kan gjøre seg interessant som en ny kunstarena utenom de allerede etablerte institusjoner. Våren 2015 vil fokuset ligge på dialogen mellom samtidskunsten som stilles ut og studentenes kunsthistoriske bakgrunn, for å formidle temaet kunst og sted. **UD**

I hver utgave presenterer Under Dusken en kreativ trondheimsstudents prosjekt.

Ytringsfrihetens form

I avisspalter, bøker og rapporter bruker vi ord for å endre verden. Hvordan skal vi forholde oss til det politiske i skjønnlitteraturen?

TEKST: HANNA MALENE LINDBERG ILLUSTRASJON: ELLINOR EGEBERG

I fjor kom Yahya Hassans selvtitulerte diktsamling hvor han hamrer løs i caps lock mot den danske innvandringsdebatten, en far som slår og et samfunn som snakker mer enn det handler. Boka skapte politisk furore og heftig debatt i hele Skandinavia. Hassan måtte gå med skuddsikker vest under opplesninger og ble bevoktet av politi døgnet rundt. Selv insisterte han på at diktene kun er litteratur.

– Jeg er fullstendig likegyldig til om folk nevner navnet mitt i en tv-debatt, på Folketinget eller i en moské. Det som er viktig for meg, er at jeg som dikter står som ansvarlig for litteraturen, men ikke for leserens fortolkning av den, sa Hassan i et intervju til Morgenbladet.

Carl Morten Iversen, generalsekretær i norske P.E.N., en skribent- og ytringsfrihetsorganisasjon mener dette er en helt legitim uttalelse.

– Det er mottakeren som har definisjonsmakten. Du kan krenkes uten at jeg mener å krenke deg. Det er en menneskerett å krenke andre, utdyper han.

For Yahya Hassan var det litteraturen, ytringen i seg selv, som var det viktige. For andre er det nettopp reak-

sjonen som er selve målet med å ytre seg overhode.

Dikt for endring

Torsdag 12. februar deles Studentenes fredspris ut til Ayat Alqormozi fra Bahrain. I februar 2011 leste opp et regimekritisk dikt som krevde like rettigheter til sjia- og sunnimuslimer, og muligheten til å bli hørt. For denne fredelige demonstrasjonen ble Alqormozi utvist fra universitetet, fengslet og torturert.

Da hun slapp ut igjen fikk hun beskjed om å ikke fortelle noen om hva hun hadde gjennomgått, ikke heve stemmen igjen. 24 januar 2014 leste hun opp nok et dikt.

I oversatt form lyder deler av diktet slik:

«we do not live in a palace
and we are not after power
we are the people who
break down humiliation
and discard oppression
with peace as our tool».

Lederen for Studentenes fredspris Ragnhild Fredheim mener det lyriske ikke er det viktigste ved Alqormozi ytring.

– Diktet er først og fremst en ytringsform, det handler om å nå ut. Det er innholdet og endringene som diktene bidrar til som er viktigst for Alqormozi. Men det er utrolig hvilken kraft disse ordene har. Regimet er redd for en nitten år gammel jente som står og leser opp dikt. Det sier mye.

Ytringsansvar i ytringsrom

Alqormozi jobber for å bli hørt, uavhengig av form. Likevel valgte hun å uttrykke seg lyrisk. Når Hassan fraskriver seg ansvar for reaksjonene setter han det diktete i større avstand til det virkelige. Hvilken plass har det litterære, og de som primært produserer litteratur, i debatten om ytringsfrihet?

I forbindelse med Fritt Ords monitorprosjekt Status for ytringsfriheten i Norge kom rapporten «Når kunstnere vurderer ytringsfrihet i Norge, anno 2014». Her har kunstnere, forfattere og journalister svart på påstander om

hvordan deres ytringsfrihet opprettholdes i det offentlige rom. I denne undersøkelsen svarte 67 prosent av forfatterne ja på spørsmålet om deres posisjon ga fordeler «når det gjaldt å komme til ordet i norske medier». 56 prosent av forfatterne hevdet også at de har et særlig ansvar for å ytre seg på vegne av svake grupper i samfunnet.

Forfatterne oppfatter at de har en arena, og at samfunns- og holdningssendringer ikke alltid skjer gjennom dagspressen. I oppsummeringen av Fritt Ord sin rapport skrives det:

– Vi har altså å gjøre med en profesjon som oppfatter sin rolle og identitet i relasjon til en idé om en offentlighet, der deres ytringer skal spille med.

Som forfatter har du et språk. Du får oppmerksomhet om du ytrer deg i artikkel- eller diktform. Du er ikke ansvarlig for hvordan mottakeren fortolker det du sier. Men ordene vi har frihet til å bruke påvirker. Når vi krever å bli hørt, blir ordene våre også vurdert; Å stille seg uforstående til dette er å stille seg uforstående til mye av litteraturens potensial.

Politikkens form

Hvor slutter litteraturen, hvor starter politikken? Diskusjonen om adskillelse av form og innhold er gammel. Ved å se nærmere på dette kommer vi også nærmere en tanke om hva ytringsfrihet innebærer. Dette var noe av det som kom til syne da Fritt Ord arrangerte konferansen «Kunstneres ansvar i offentligheten og den politiske sfære. Prinsipiell oppfølging av Handke-debatten» i januar. Stipendiat i allmenn litteraturvitenskap ved UiO, Kaja Schjerven Mollerin sa følgende:

– Jeg tror at jo mer truet man opplever at ytringsfriheten er, jo vanskeligere er det å skape rom for betraktninger rundt hva vi trenger ytringsfriheten til. I slike situasjoner ender man lett med å argumentere ut fra en tanke om at jo mer vi slipper til, jo bedre er det, fordi jo friere viser det at vi er. Men dét undergraver også en del av formålet med å ha en offentlighet, et felles rom for kritisk og meningsfull refleksjon.

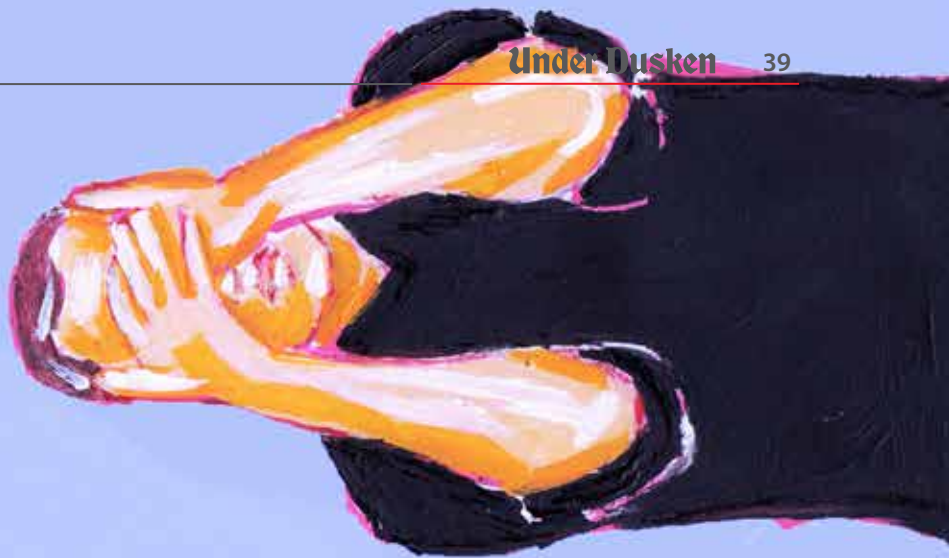
Åpent for kritikk

I rapporten fra Fritt Ord kommer det fram at 35 prosent av kunstnerne og forfatterne mener at deres ytringsfri-

het er berørt av framveksten av «politisk korrekthet» i samfunnet. Det er altså de som er på motsatt side av Hassan, og lar være å ytre seg av frykt for folks reaksjoner. Videre utdyper Mollerin hva et «felles rom for kritisk og meningsfull refleksjon» innebærer.

– I et slikt rom hører det med å ta stilling til hvilke omkostninger ytringsfriheten har: Til hvem friheten rammer på hvilken måte, til om man selv noen gang har fått denne friheten satt under press, og om man selv noen gang har erfart å måtte forsvare andres rettigheter på bekostning av egen verdighetsfølelse, sier hun.

Vi vil bli hørt, om det koster oss en følelse av ubehag eller tortur er rettighetene våre de samme. Uansett form kan ytringene våre påvirke. Dette gjelder både i litteraturen, politikken, vitenskapen, og ikke minst i den såkalt virkelige verdenen. **UD**

Alma's og Bror mater Trondheimsfolket

Elegante burgere og vegetaralternativer har tatt over fastfoodmarkedet, vi anmelder de nye restaurantene Bror Bar og Alma's.

Bror Bar

TEKST & FOTO: SUNNIVA HEIM

I kontrast til den stille og kalde kvelden utenfor, er liv og muntert leven det første som møter meg når jeg går inn døren til Bror Bar i Nordre

gate. Bror Bar er et skjeggete sted. Interiøret er enkelt og maskulint, men det kunne blitt lagt mer arbeid i å framheve stedets særpreg. En god

interiørløsning er derimot vinduer i veggen mot kjøkkenet slik at man kan se maten bli laget.

Vi blir ønsket velkommen av en blid og imøtekomende servitør. Hun anviser oss til et av de få ledige bordene, og vi tar et overblikk over det kortfattede og oversiktlige menykartet. Bror Bar har i likhet med søsterbedriften Sot på Solsiden satset på forskjellige varianter av burgere og lefser, med utradisjonelt og høytsvevende garnityr. Et stort pluss er at man kan få omtrent alle rettene som vegetar.

Til tross for at menyen legger lista høyt, så må man hente maten sin selv, og spise fra papp og papir med engangsbestikk. Maten ser likevel innbydende ut, og de har ikke spart på tilbehør til kjøttet. Uten problem

får jeg endret det som egentlig var kyllinglefse til en vegetarutgave, og det er deilig smakfullt. Burgerspiserne skryter av at den er perfekt stekt og særdeles saftig. Til opplysning, for den som synes det hører til: Pommefrites må bestilles som tilbehør.

Bror Bar bærer preg av kjenne og enkle løsninger. Det er et uhøytidelig sted som er egnet for et raskt måltid, for deretter å fortape seg i den innholdsrike drikkemenyen, som har et stort og godt utvalg av forskjellige øl og drinker. Atmosfæren i lokalet er god, noe musikken som spilles bidrar veldig til. Man blir fristet til å bli sittende og la burgeren fordøyes i noen timer. Om du er ute etter burger og øl, ta turen til Bror Bar for akkurat det.

Alma's

TEKST: MATHIAS KRISTIANSEN FOTO: HANS FREDRIK SUNDE

Alma's tok over for Brukbar og Pair-a-dice rett før nyåret, og har hentet navnet sitt fra Alma's danseskole som befant seg i samme lokaler for over 20 år siden. Det er tydelig at de har hentet inspirasjon fra sin navnekilde. Det eneste man trenger er å rydde bort er bordene, så står man igjen med et dansegulv.

Interiøret er stilrent og enkelt, og med en behagelig belysning og passe volum på musikken, er Alma's rett og slett trivelig. Et åpent kjøkken skaper også en livlig atmosfære, og brer rundt seg med munter kjøkkenklang. Det er godt mulig å forestille seg at man slår seg ned på Alma's for å ta en burger før det bærer videre til konsert på Byscenen.

Alma's skiller seg ut fra den nye trenden med fancy fastfood restauranter ved å ha både servering og oppvartning. Selv om det ikke er et sted hvor man

må bestille en treretters, er det hakket mer elegant enn de aller nyeste spiseriene som spretter opp rundt omkring i byen. To stykk burgere bestilles, men menyen har mer å by på enn som så. Alma's har både dagens fisk, dagens gryte og dagens kokte kjøtt, i tillegg til andre faste retter. De kan også tilby lunsj og mindre retter, og alternativer for vegetarianere. Den røde tråden er gode råvarer og skikkelig mat, noe som forståelig nok skyter prisene litt lenger opp på skalaen.

Du får det du betaler for. Dette er en skikkelig burger, av sorten som gjør at jeg blir glad for å ikke være vegetarianer. Kjøttet er i fokus, og godt er det. Burgeren er laget av kvernet oxenakke, perfekt stekt og blodig. Tilbehøret er også skikkelig gjennomført, ikke bare noen salatblader og tomat som har blitt slengt på toppen av kjøttet. En utrolig god løkmarmelade, og brød som er

både sprøtt og luftig, setter prikken over burgeren.

Almas er en kjærkommen avvik fra den nye standarden av hippe tilbake-lente burgersjapper. De har passe med stil, samtidig som menyen kan by på

både overraskelser og en skikkelig god hamburger. Uansett er Alma's et gjennomført sted, og om du føler for å legge på en ekstra femtilapp neste gang du skal spise ute, er restauranten et veldig godt valg.

Du trenger ikke å redde verden for å finne harde valg

PC-spillet *The Novelist* eksperimenterer med fortellerteknikk og gir deg ansvaret for en småbarnsfamilies fremtid.

TEKST: BÅRD RÆSTAD FOTO: ORTHOGONAL GAMES

The Novelist handler om forfatteren Dan Kaplan som tar med seg sin kone og sønn til et avsidesliggende hus i et par måneder, for å skrive på en bok han sliter med å ferdigstille. Det de ikke er klar over er at det foregår noe overnaturlig i dette huset. Dette høres veldig ut som starten på *The Shining*, men spillet er heldigvis langt hyggeligere. Spesielt siden du spiller det overnaturlige; en ånd som beveger seg rundt i huset og observerer familien som nå bor der.

Som mange moderne spill blir spillet historie fortalt igjennom brev og tegninger. Du lærer om de tre familiemedlemmenes tanker, følelser og ønsker igjennom en nærmest arkeologisk fortellermåte. Men *The Novelist* gir denne måten å fortelle en historie på en frisk vri. Spillet lar deg påvirke verdenen du avdekker igjennom spor, istedet for å bare la det være narrativt krydder.

I hvert kapittel har hvert familie-medlem et personlig ønske. Alle karakterene har lyst til at de andre også skal få ønskene sine oppfylt, men de kan

sjeldent kombineres. De har aldri tid til tre utflukter på en helg, og pengene strekker ikke til både en annonse for Dans bok, en sommerleir for sønnen Tommy og utstyr sånn at Linda kan gjøre noe selvstendig.

Dette fungerer ikke i lengden, og det er her du kommer inn. Du gjør dette ved å hviske i Dans øre hvilket valg han burde ta. Om du har undersøkt nok, så kan du delvis tilfredsstille to av familiemedlemmene igjennom et kompromiss. Likevel vil det alltid være noen som blir skuffet. I

neste kapittel fortsetter historien, påvirket av valget du overtalte Dan til å ta, med nok et nytt dilemma.

The Novelist er en dugelig historie. Den viser at vanskelige valg ikke bare tilhører zombier og King's Landing, men også de mer hverdagslige historiene. Dersom du foretrekker spill med en god historie, så skylder du deg selv å prøve dette vellykkede eksperimentet i spillnarrativ.

MIN ANBEFALING

ANETTE SIVERTSTØL
Nestleder i Under Dusken

Med den suksessfulle tv-serien *Vikings*, har norrøn historie igjen blitt et tema for populærkulturen. Den Hollywood-produserte versjonen kan bli for pen, i alle fall for de som kjenner til den virkelige historien. Disse tre bøkene gir en virkelighetsnær framstilling av vikinghistorien.

Egilsaga

Det er mange sagaer som har blitt skrevet ned av de islandske saga-fortellerne, men en av de beste historiene er fortellingen om den fryktløse og dikterste Egil Skallagrimson. Ifølge sagaen drepte Egil sin første mann som sjuåring, og bare det gir grunn til å ville lese mer. Med slektsbånd til Norge og en historie om hvordan han ergrer på seg kong Eirik Blodøks, er alt lagt til rette for tidenes norrøne drama. Gjennom hele sagaen får vi som leser servert nydelige kvad, laget av skaldkunstneren Egil. Hans talent med ord skal ifølge sagaen ha reddet han fra å ble drept av kong Blodøks.

Vikinger i krig

Om du ønsker å få et innblikk i vår forhistoriske arv gjennom faglitteratur, er denne boken et godt utgangspunkt. Akkurat som tittelen tilsier, er *Vikinger i krig* en krigsfull og aggressiv bok. Boken drar deg inn i blodige drama, og det fine er at alt boken beskriver er sant. Det gjør at du bare blir enda mer fascinert av våre forfedre. Den forteller deg historier om de faktiske norrøne heltene fra Skandinavia.

Ravn-trilogien

Om du likevel trenger den gloriøse tilnærmingen for å bli glad i vikinghistorien, er *Ravn-trilogien* en god start. Boktrilogien forteller historien om gutten Osric som en dag får landsbyen sin plyndret av vikingene. Osric blir tatt til fange av vikinghøvdingen Sigurd, som etter kort tid gir gutten navnet Ravn. Gutten finner raskt ut at han er den fødte kriger, og blir etter hvert et medlem av vikingens brorskap. Ravn-bøkene er et fiktivt vikingeventyr, men er likevel et nokså troverdig innblikk inn i en svunnen tid. Dessuten er det masse action med blod og gjør, og et saftig språk som får deg til å le, bli sjokkert og føle sinne.

Angst og isolasjon

Klokken og sengen skildrer hva som skjer med et menneske som sperrer seg inne og distanserer seg fra sosialt felleskap.

TEKST: VETLE HENRIKSEN FOTO: OKTOBER FORLAG

Det første som slo meg da jeg begynte å lese *Klokken og sengen* var hvordan Eline Lund Fjæren skildrer en virkelighetsoppfatning som minner om Knut Hamsuns *Sult*. I likhet med Fjærens

debutroman *Ung jente, voksen mann* preges ikke leseropplevelsen av et spennende hendelsesforløp, isteden tar det deg med inn i en endeløs tankerekke.

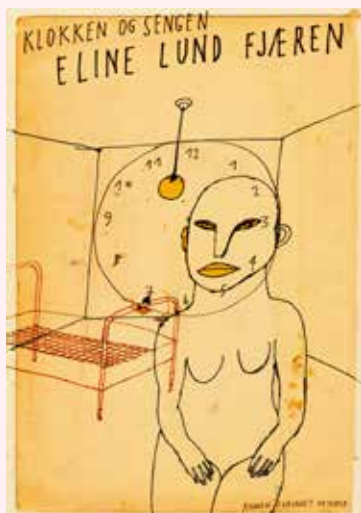
Boken fortelles gjennom en 19 år gammel jente som plutselig må møte verden alene da hun flytter til Bergen for å studere. Usikkerheten og angsten gjør at hun velger å stille seg utenfor det sosiale felleskapet; det er lettere å distansere seg helt, låse døren, skru av telefonen og la ukene gå. Denne romanen er et fantastisk velkomponert portrett av hva som skjer med et menneske når en velger ekstremisolasjon i et samfunn som vårt.

«Av og til lurte jeg på om det er selv-sagt. Om det snarere er følelsen av at jeg må, at jeg virkelig er nødt til å være alene, eller om det er mitt eget, genuine ønske. Man skal ha en viss kjærlighet til angst for å kunne bo på denne måten.

En slags urokkelighet.»

Klokken og sengen er vår tids irrasjonelle svar på møte med verden slik *Sult* var for sin tid. Det eksperimentelle språket vi finner i *Ung jente, voksen mann* har gått gjennom en positiv utvikling: de velformulerte, nærmest poetisk billedlige setningene bærer preg av å være mer gjennomført. Tematikken, det språklige, innsikten vi får i det psykologiske presenteres på en komprimert måte, uten unødvendige avsporinger, noe som åpner for en helhetlig leseropplevelse.

Som et resultat av dette blir det aldri et langdrøyt eller kjedelig øyeblikk: De innsiktsfulle refleksjonene, samt observasjonen av samfunnets påvirkningskraft på menneskelivet, vil kunne holde deg våken så du forsover deg til forelesning. Eline Lund Fjærens forfatterskap er noe jeg unner alle å bli kjent med.

MUSIKKOMMENTAR

VILDE BOBERG SVINENG
Musikkjournalist

Følelsen av å være et usynlig folk i sitt eget land er en følelse jeg kjenner på året rundt. En synliggjøring av samisk musikk, og kultur generelt, i det offentlige rom vil hjelpe på selvfølelsen til samene. 6. februar, samenes nasjonaldag, er for meg årets viktigste dag. Det er derfor trist å se hvor lite oppmerksomhet som blir viet det samiske folk på vår eneste offisielle flaggdag. Å høre joik via norges største radiokanaler én stakkars dag i året ville bidratt til at flere blir oppmerksom på dagens betydning, og at et helt folk føler seg litt mindre usynlig. Samtidig som den unike musikken vil nå ut til flere enn de som får inn NRK Sáme Radio.

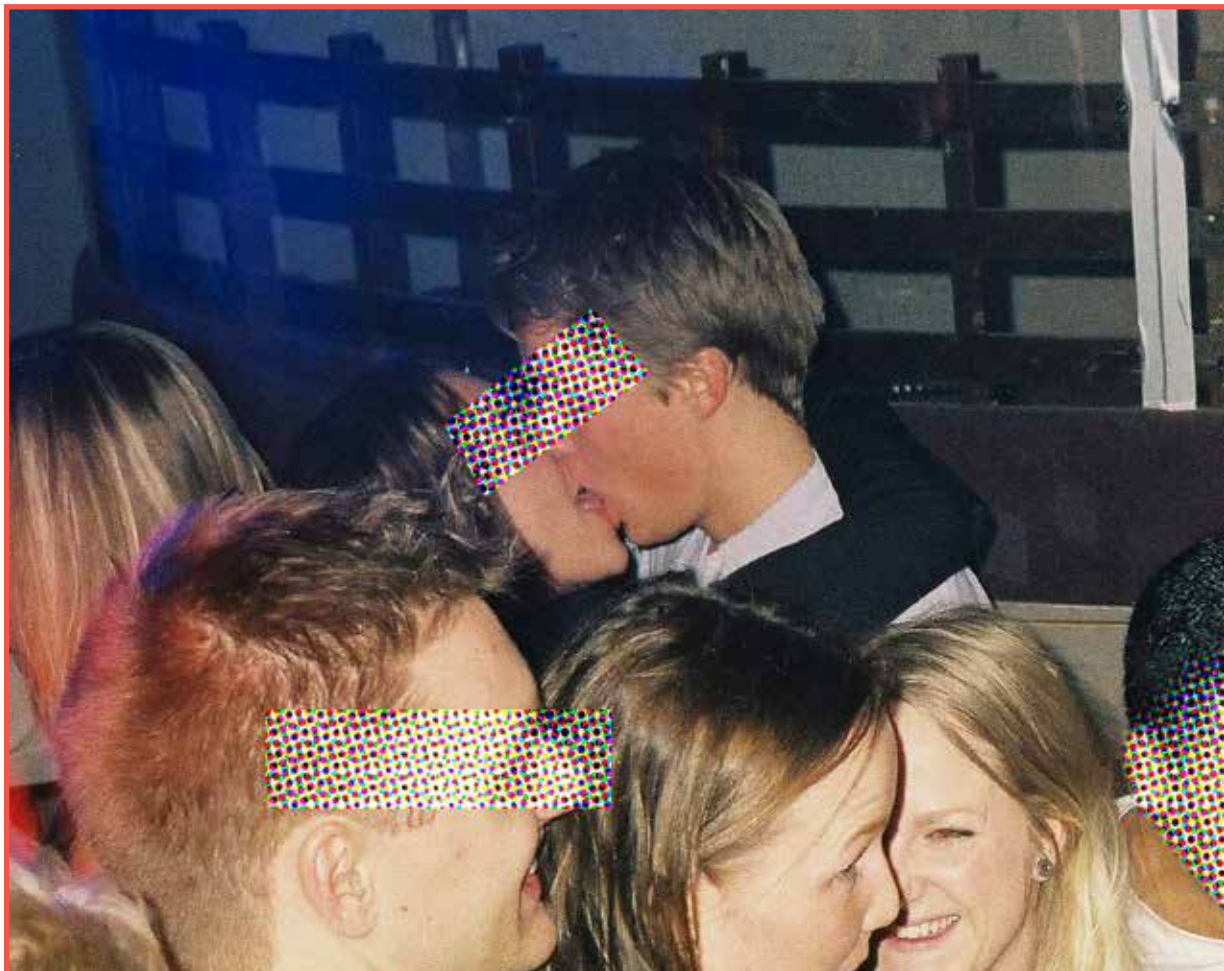
For to år siden var det flere som oppfordret NRK p3 til å spille samisk musikk på vår nasjonaldag. Gleden var stor da ønsket ble innfridd. Jeg husker selv hvor rørt og stolt jeg ble da «Ozan» med Adjágas ble spilt. Det å høre samisk musikk betyr så mye mer enn å høre et og annet lihkku beivviin (gratulerer med dagen). Det viser at vår kultur og eldgamle uttrykksform får anerkjennelse. Kanskje kan det også inspirere noen til å både lære seg språket vårt og joiking. Det er så lite som skal til.

I framtiden bør det være en selvfølge å legge inn en og annen låt av for eksempel Niko Valkeapää, Inga Juuso eller Ára på musikklistene. Samisk musikk spenner seg fra country til hiphop, så det finnes noe for enhver smak. Det skal ikke være nødvendig å skrive et bedende leserinnlegg om hvorfor vår musikk burde høres hvert bidige år. Om det ikke skjer, anbefaler jeg likevel alle til å ta en pause fra Sam Smith og Beyoncé. Lett opp Adjágas, Sofia Jannok og Wimme på Spotify, utvid din musikalske og kulturelle horisont. Jeg lover deg at du ikke vil bli skuffet. Og se! Det er mulig å skrive en kommentar om samisk musikk, uten å nevne Mari Boine. Nesten.

Vi gir deg valentinsmusikken

Musikkredaksjonen har funnet musikken som vil sette deg inn i den rette stemningen for årets valentinsdagen.

TEKST: MUSIKKREDAKSJONEN ARKIVFOTO: EIVIND SANDODDEN KISE

Lydsporet til den ultimate klinekvelden:

The Who – «Pictures of Lily»

Hvis noen klarer å beskrive at en gutt onanerer til bilder av en død jente, så må det være The Who. Sangen handler om å bli kvitt angst på en noe spesiell måte, men ingen kan være uenig i at det er kjærlighet tvers igjennom. Skulle du være inne i en skikkelig tørkeperiode og ikke hatt noen fysisk kontakt med andre på en stund, er det her en låt som på sett og hvis beskriver opplevelsen

Billie Holiday – «Baby I Don't Cry Over You»

Fin og rolig avveksling fra stereotypiske «singellåter» hvor tempoet er høyt og samme med bassen. Låta skiller hendelser både gutter og jenter kan relatere seg til. Det er kanskje ikke verdens beste følelse å bli avvist eller ignorert, men med denne sangen føles det kanskje litt enklere. Rolig eller ei, fortsatt har den «sass» nok til å være en skikkelig singellåt.

Donald Fagen – «I'm Not The Same Without You»

En oppmuntrende låt om hvor deilig det er å være singel. Den inneholder en lekker anvendt blåseseksjon og ikke én, men to svært henrivende munnsplissoløer. En låt du mest sannsynligvis kommer til å bli glad og selvsikker av. Åpningslinjen sier alt: «Since you've been gone an awesome change has come about.»

Dirty Loops – «Sexy Girls»

Denne diamanten av ei poplåt er så overdrevet både uttrykk og tematikk at man blir usikker på hvordan man skal tolke den. Dersom man trenger én grunn til å være singel, så presenterer gutta i Dirty Loops her en god grunn. Bottom line er at denne homagen til klubblivet og sexy jenter er utrolig groovy og detaljrik, og fortjener en høring enten man er ute på vift eller ikke.

Lydsporet til den ultimate singelkvelden:

Boys 2 Men – «I'll make love to you»

Låta blottlegger alle intensjoner idet man hører navnet: Disse gutta (for de er flere!) har planene klare. «I'll make love to you» har alt som skal til for å oppfylle klinelåtkravene og mer til. Om man ikke kjenner trangten til å i det minste holde rundt noen med det første, kommer det garantert når man hører bassvokalen på refrenget. Sleng på denne klassikeren fra 90-tallet, og få jobben gjort!

LL Cool J – «Hey Lover Feat. Boys II Men»

LL Cool J (Ladies Love Cool James) oser av dempet belysning, stearinlys, og rennende varm sjokolade. Rapperen har siden 80-tallet festet blikket i kamera og sleiket leppene sine i slow motion, med Boys II Men med på laget ble «Hey Lover» 90-tallets søteste låt om kjærlighet ved første blick

Ariel Pink – «Baby»:

Meget snodig artist med en veldig romantisk og sensuell sang. Sett på denne når du virkelig skal sette inn støtet. Helst foran peisen (eventuelt mens du lager nattmat på studentkjøkkenet), med en seng i umiddelbar nærhet.

Al Green – «Tired of being alone»

Det er få om ikke ingen andre som klarer å sette ord på følelsene sine så bra som amerikanske Al Green. Sangen har blitt brukt hyppig i forskjellige tv-serier til stor suksess, men står likevel selvstendig klart frem som en av tidenes største kjærlighetserklæringer.

Steel Panther – «Party All Day»

Selv om bandet er veletablert som et humorband med store mengder glamrock, er det ingen tvil om at enkelte single individer innen det mannlige kjønn vil finne en enighet når vokalist Michael Starr synger ut med et godt grep på familiejuvelene: «Fuck all night, party all day!»

Emilie Nicolas – «Fail»

«Bitch, you got it served on your back/unaware that the sky is your ceiling/So don't call me lazy/I go down on him daily». Trenger vi å si mer? Elektronika, pop, dubstep, sexappeal i skjønn og vill forening.

George Duke – «Movin' On»

En elegant funklåt som kunngjør alt du egentlig føler idet du kliner med noen. Sangen uttrykker i musikk det du gjør med munnen. Med energiske og jublende vokalist av begge kjønn.

Katrina and the Waves – «Walking on Sunshine»

Er det en låt som har blitt brukt opp for å vise at du er glad, så er det denne. Alibiet om at du liker å være singel er nesten like tynnslitt. Walking on Sunshine, fordi du er singel og folk får bare tro hva de vil. PS. Fy som den svinger.

Radio Revolt er en radiokanal av og for studenter i Trondheim. Vi har et bredt spekter av programmer med en variert og spennende musikkprofil.

MANDAG:

16.00 PostBluesKollektivet Musikk - Rock

17.00 Alle elsker mandag Humor

18.00 Uillustrert Vitenskap Populærvitenskap

TIRSDAG:

16.00 Popstase Musikk - Pop

17.00 Reservebenken Sport

18.00 Blyforgiftning Musikk - Metall

20.00 Bokbaren Litteraturmagasinet

ONSDAG:

16.00 Harselas Humor

17.00 Nerdeprat Spillmagasinet

19.00 Sagtann Musikk - Elektronisk

22.00 Den Tilfeldige Fritiden

TORS DAG:

18.00 Live Musikk

20.00 Filmofil Filmmagasinet

FREDAG:

15.00 Nesten Helg Aktualitetsmagasinet

17.00 Irie Radio Musikk - Jamaikansk

18.00 Feber Musikk - Hip-Hop og R&B

20.00 pink/noise Musikk - Pop og støy

LØRDAG:

13.00 Garasjen Teknologimagasinet

15.00 TMP Underholdning

19.00 Dansebåten Musikk

SØNDAG:

15.00 PostKåkk Mat og postrock

16.00 Nashville Musikk - Amerikana

19.00 Hittogodsklinikken Musikk

dusken.no/radio

En musikalsk indrefilet i tre deler

Forventningene til D'Angelos siste album har bygget seg opp over 14 år. Ved å ta et raskt tilbakeblikk på mannens unike platekarriere, forstår man raskt hvorfor.

TEKST: FREDRIK PANDE PRESSEFOTO: GREG HARRIS/ SONY PICTURES

Black Messiah ble sluppet helt på tampen av fjoråret og kom derfor ikke med på mange av listene som oppsummerte musikkåret 2014. Dette var det første albumet siden **Voodoo** som ble sluppet i 2000, og det tredje albumet på omtrent tjue år. Han er dermed ikke blant musikkverdenens mest produktive, men imponerer virkelig når man først setter seg ned og lytter nøye til de tre albumene. Det er sannelig bare å rive av seg buksene og danse rundt platespilleren.

Voodoo består av 13 briljante låter, der D'Angelo sammen med rytmebiffen Questlove fra The Roots koker soul på uforkammet vis. Ved å høre på plata får man følelsen av å sitte i Electric Lady Studios og være vitne til historiens feteste jam. En blanding av moderne soul, funk, R&B og hip-hop er flettet sammen til en koloss av et album. Det låter sløyt, seigt og digg. Albumet ble umiddelbart kritikerrost og siden den gang har klassikerstatusen bare økt i takt med forventningene til et nytt album. Når man i dag lytter på albumet låter det som et enestående moderne mesterverk. Den varme analoge lyden, det levende lydbildet skapt live i studio og de fantastiske rytmene har tidløs kvalitet. Noe som gjør det hele enda mer imponerende er at D'Angelo presterte å følge opp den solide debuten med et album som var helhetlig betraktelig bedre enn forgjengeren.

Åpningslåten og tittelsporet «Brown Sugar» på debutalbumet drar deg umiddelbart inn med rullende orgler og tar deg videre med sine forførende rytmer

Soul Food - 5 av hans beste

Brown Sugar – «Brown Sugar»

Voodoo – «One Mo'Gin»

Voodoo – «Untitled(How Does It Feel?)»

Black Messiah – «Sugah Daddy»

Black Messiah – «Till It's Done(Tutu)»

inn i et album som ikke er like sammenhengende brilliant som Voodoo, men det har likevel mange sterke enkeltlåter. D'Angelo var med på å revitalisere R&B-sjangeren ved å bringe tilbake et lydbilde som låt forfriskende i jungelen av kalde synth-linjer og digitale rytmer. Han ble den ledende stjernen innenfor neo soul-bevegelsen som brakte 60- og 70-tallets organiske soul og funk tilbake til en scene som på den tiden var dominert av hip-hop og glatt R&B. Han viste verden, på svært overbevisende vis, at den varme, analoge lyden av klassisk soul og funk var like aktuell som noen gang. I motsetning til mange av datidens hiphop-produsenter nøyde ikke D'Angelo seg med å inkludere samples av denne musikken. Han gikk til kjernen av den afro-amerikanske musikkarven, trakk ut nektaren, og startet en fantastisk musikalsk reise som nå har kommet til sitt tredje studioalbum.

Rollen som den klassiske, men endimensjonale kvinneforførereren D'Angelo tar på debutplaten er mer eller mindre forlatt på **Black Messiah**. På samme måte har han åpenbart vokst ut av den begrensede bransjebetegnelsen neo-soul. Han låter overbevisende og selvsikker i et helt nytt lydbilde. Da D'Angelo spilte inn **Voodoo** var han en mann med en visjon, med evnen og midlene til gjennomføre denne visjonen. Det samme må kunne sies om **Black Messiah**. Sammen med bandet The Vanguard har D'Angelo utført en særdeles vellykket musikalsk manøver. Albumet er en kraftig venstresving fra de tidligere utgivelsene. Den kaotiske, opprørske følelsen og den nærmest destruktive funken på «1000 Deaths» er det mest drastiske eksempelet på denne endringen. Hele albumet låter mer eklektisk, teknisk og innviklet enn de sløve rytmene på **Voodoo**. «Sugah Daddy» er utvilsomt en av platens og fjorårets beste låter, og tar en retning som minner mer om Prince enn Stax. Musikken er ikke bare krydret med psykedeliske lydeffekter og overdubbing, den er også strukturelt

endret. Tunge, solide rytmer er fortsatt ryggraden her, men de er vridd og vrent inn i nye former. Dette er soulplata for både soulnerdene såvel som prognissene der ute.

D'Angelo har alltid vært åpen om sine inspirasjonskilder. Gospel, jazz, 60- og 70-talls soul og funk er åpenbare ingredienser. Artister som Sly Stone, James Brown og Jimi Hendrix

har vært nevnt av D'Angelo ved mange anledninger. Ingenting overraskende på noen måte, men D'Angelos album har likevel aldri følt som stive og kjipe retrokonsepter. Han har skapt sin egen solide gren på det store musikalske stamtrete, og med den etterlengtede **Black Messiah** har han, endelig etter 14 år, tilført noen friske skudd.

ANMELDELSER

THE MEGAPHONIC THRIFT SUN STARE SOUND

Med pedalen bare halvveis ned i gulvet.

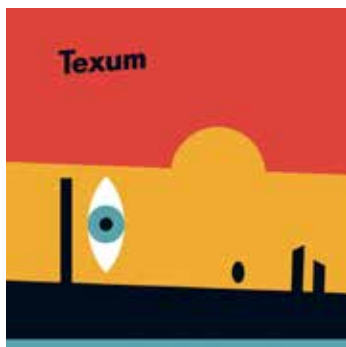
Det er kult å se at norske artister klarer å flørte med støyete pop og rock. Jeg håper bare noen av dem får med seg sjangeren til sengs snart. Hvorfor gi seg halvveis?

Folk som har hørt på Deerhunter, Sonic Youth eller My Bloody Valentine kommer til å kjenne igjen mange elementer i The Megaphonic Thrift. Alle disse tre utenlandske bandene har særegne og definerende uttrykk, som flettes sammen i *Sun Stare Sound*. Det blir derfor vanskelig å gi bergensbandet den anerkjennelsen de egentlig fortjener, rett og slett fordi de ikke er like unike som sine forgjengere. De spiller en lettsindig blanding av støypop, -rock og shoegaze som i teorien skulle være en naturlig sammensmelting, men som tydeligvis ikke trenger å stemme i praksis.

Åpningslåten «No Sleep, Only Dreams» er den klart sterkeste av alle ni. Bandet fortsetter med den gode dynamikken videre, men mot slutten ebber dessverre albumet ut i flate låter. Albumet er likevel ikke et dårlig et. Problemet til The Megaphonic Thrift er simpelthen at det allerede finnes noen få band som har laget uforglemmelige album, og som musikken deres minner for mye om i en ellers ganske spesifikk del av musikkhistorien.

Fredrik Saroea, best kjent som vokalist i Datarock, gjorde slettes ikke et dårlig valg da han signerte The Megaphonic Thrift til plateselskapet sitt Young Aspiring Professionals. Bandet spilte en strålende konsert på Samfundet, og viser at de gjør mye mer enn å bare være i studio og spille inn shoegaze. Likevel treffer ikke dette tredje albumet deres spikeren på hodet. *Sun Stare Sound* er et støyfullt popalbum. Jeg savner at det er et støypopalbum med effektpedalene trampet langt ned i gulvet.

Tekst: Ulrik Antoniussen
Foto: Young Aspiring Records

TEXUM TEXUM

Kjedsomt flinke.

De har holdt på i 15 år, og fredag den 13. februar slipper Oppdalsbandet Texum sitt andre studioalbum. Bandet spiller musikk som tydelig etterligner amerikansk visesang. Det er åtte år siden forrige album, og det skal nok mye til for å finne fans som har ventet i spenning på en ny utgivelse.

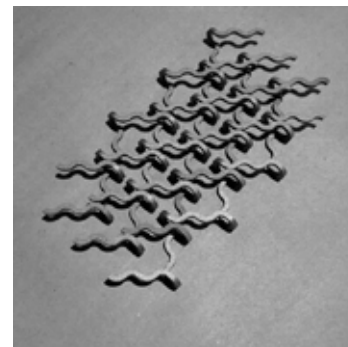
Albumet åpner med låten «It don't mean a thing». Den er nydelig utført, nesten til det kjedsommelige. Alle musikalske forløp er nøye beregnet og det føles tamt. Instrumentene utfyller hverandre forbillig, og gjør at det hele kjennes kunstig ut. Det vekker lite interesse, men gitarsoloen halvveis uti får meg til å trekke på smilebåndet. Hensikten med en solo er ofte å «fornye» spenningen i en sang, men her virket det mer som om gitaren har en identitetskrise. Soloen tar oss ikke med på noen magisk reise, men snarere to steg bakover. Det er for såvidt en vanskelig oppgave å fornye en spenning som aldri har vært tilstede.

Feelgood-låten «Changed» er albumets høydepunkt. Den kunne passet perfekt til rulleteksten etter en komedie med en lykkelig slutt. Kanskje det er det Texum håper på også. Dessverre utgår albumet uten de store overraskelsene. Gitarsoloene blir sikrere på sin rolle i musikken, noe som er bra. Tekstene er ofte godt arrangert i fine fraser, men tekstinnholdet er trivielt og etterlater ikke avtrykk. Sangene kunne blitt adskillige mye mer spennende om de harmoniske vendingene ikke var så forbanna forutsigbare.

Balansen mellom instrumentene forblir grundig gjennomtenkt, og spontanitet eller oppfinnsomhet er ikke å høre.

Texum har jobbet godt med albumet. Resultatet speiler seg i god timing og komplementær instrumentbruk. Uheldigvis mangler musikken slagkraft, særpreg og troverdighet. Det hele virker oppkonstruert.

Tekst: Are Furubotn
Foto: Later Gator Records

Zs XE

Engasjerende lydperle fra rutinerte eksperimentister.

I den overveldende underskogen av avantgarde og mer eksperimentell musikk mangler det ikke på spennende og fascinerende albumutgivelser. Det tyter konstant ut kreative, spennende, men også krevende lydstykker. Det New York-baserte avantgardebandet Zs skiller seg i denne sammenheng ut med sitt siste album. Tross den åpenbare eksperimentelle retningen, greier bandet å engasjere og underholde lytteren. Det føles ikke som krevende lytting, det er et driv i musikken og en letthet som føles forfriskende tilgjengelig, uten at det legger noen demper på den soniske eksperimenteringen.

Det rasler, skrangler, plinger og plonger gjennom fem låter av svært varierende lengde og struktur. Etter en dissonerende og seig åpning med de to første låtene, finner bandet en slags groove på den 13 minutter lange, og aldeles nydelige «Corpse».

Det minner om en litt slapp blanding av tyrkisk 70-talls psykedelia, krautrock og spirituell jazz. Deilig. Flyten brytes på et tidspunkt opp, og på elegant vis ledes lytteren inn i den korte og nervøse «Weakling» som skaper en bro inn i albumets lengste og mest interessante låt. Et schizofrent lydcollage får utfolde seg de første minuttene av tittelsporet, før et støt av trommer, gitar og skrikesaksofon bryter det hele opp og låta rasler videre på hypnotisk vis. Flere støt følger, og ting sporer mer og mer av før bandet strammer grepet og jazzer albumet til sin avslutning.

Det hele låter totalt sett som en jazz-rock trio som går på et svært tvilsomt dop, krydret med lydcollager og lydeffekter. Ingen vorspielfavoritt dette her åpenbart, men heller ingen maratonøvelse i lyd. Ønsker man å utvide horisonten og ta en snikttitt inn i avantgardejungelen er dette albumet en spennende og ikke altfor fryktinngytende start.

Tekst: Fredrik Pande
Foto: Tauba Auerbach/Northern Spy Records

VIL BYTTE UT STUDENTPOLITIKERE MED SEBRAFISK

Forslaget kommer fra NTNU selv som et ledd i strukturrasjonaliseringsreformaarbeidet.

– Gjennom 2014 simulerte vi studentdemokratiet med sebrafisk, og de gjennomførte akkurat like mange tiltak som STi. Dessuten er de gjennomsiktige, slik at man blir viss på at de faktisk har et hjerte og ikke er kalde, vedtaksendringsproduserende roboter uten gjennomføringsevne.

Studenttinget var ikke tilgjengelig for kommentar i det Spitposten gikk i trykken, da noen hadde rotet bort vedtaket om å uttale seg om hvorvidt man vil uttale seg.

REGISTRERER

... at de nye var bedre før
... at vi vurderer å sparke dem alle som en
... at vi kan bytte dem ut med sebrafisk
... at ingen kommer til å merke forskjell
... at hvem leser kultur liksom?
... at minoritetskulturredaktøren vet å drikke mer en den samiske kroppen tåler
... at alle hater dere
... at hvor er buksa mi?
... at hvor er jakka mi?
... at hvor er boksen min med 50 gram med makka i?
... at gonoreen sprer seg mot Gufsejuvet
... at hun i Strindens tok den med
... at noen ganger er ikke blond, berusa med blondetrusa nok
... at la oss prate om rettigheter
... at la oss prate om at nei er et nei
... at «nei» og «jeii!» høres altfor like ut når du spør om hvem som vil ha sex
... at jula er tilbake, lengre og vondere enn før
... at den sikkert kan slå seg sammen med NTNU
... at høyskolene villig blir med
... at livet er en eneste stor sammenslåing
... at man blir om av å pule i parken
... at arvematerial er oppskrytt når en ikke er zebrafisk
... at Dalai Lama mener abort er greit om ungen er dum
... at om du ikke skjønner
... at du kanskje burde vært abortert
... at det er budskapet som teller
... at det er ikke folkemord før det er folkelig
... at and I would've gotten away with it if it weren't for you meddling kids!!
... at ikke bli med Marius i bilen, han kjører deg til torget
... at du sikkert ikke kommer levende i fra det
... at du ikke skulle sagt noe imot pres-seavdelingen til ISHiT
... at du ikke blir sjef av å være tro mot idealene du proklamerer
... at neppe et godt tegn når personalsjefen sier «prøver bare å drepe meg selv»
... at igjen så forklarer jo det hvorfor vedk-ommende ville bli personalsjef
... at du ikke skal intervjué i havgapet
... at hvor mange må du ha oppi for at det skal være en massegrav?
... at vi spør for en venn. I Haag.
... at SENSURERT (mvh. Marius ;))
... at PK-party
... at man UKA15 godt kunne vært hyg-geligere
... at alle hater uansett SHiFiT
... at ISFiT er så PK at de blir bokstavelig talt Røde Khmer
... at Jones veiver mer med armene enn han prater
... at det bare er shout outs til korrupte regimer
... at det er best å reise jorda rundt med fly for å diskutere klima
... at Can-butch-ja
... at this is a no banana tour
... at (seriøst,ass)
... at klimavoter nå kan kjøpes på Sam-fundet
... at vi hater dere

SJOKKVENNING:

NYE INNLEDERE TIL ISFIT

EKSKLUSIVT: – Vi har allerede Dalai Lama, men ISFiT er så mye mer, sa en tydelig begeistret Marius Jones på hemmelig pressekonferanse sist søndag.

TEKST: JOHAN MØKKERBAKKEN. FOTO: PIXABAY/INTERNETTET

Jones.

Over WhatsApp forteller Mugabe til Spitposten at er glad for å kunne tale etter hans store helt Dalai Lama.

– Noen har kritisert meg for å skade forholdet til vår viktige handelspartner, Kina, men til dem vil jeg sitere min gode venn, Marius Jones: «Uten at jeg sier at jeg er uenig med noe Dalai Lama har gjort. At vi skal ha undersøkt hva alle innledere har gjort tidligere, ser jeg ikke på som nødvendig», sier Mugabe.

Jones sier at de inviterer innledere fordi de synes de kommer med et budskap som er verdifullt.
– En stor mann sa en gang: Om jeg var diktator, ville jeg fortsatt vært diktator. Touche, Pinochet, sier Jones.

Ny giv for nord/sør-konflikten

Heller ikke Asia er glemt i ISFiTs potpurri av spennende

og relevante innledere. For første gang har det nemlig lyktes festivalen å innhente en asiatisk person med faktisk uttøvende makt. Kim Jong-Un kommer til festivalen kommende torsdag. Dette etter at onkelen avlyste sitt oppmøte tidligere i fjor grunnet psykosomatiske utfordringer.
– Sist oppfordret vi folk til å «share your ideas». Tilbakemeldingene var at få egentlig forstod hva vi mente med dette, så i år ønsker vi å konkretisere satsningen ytterligere.

Kim Jong-Un skal snakke om grasrota som nøkkel til transformativ endringer, konsolidering og tilgivelse av de amerikanske hundenes lovløse forbrytelser mot det koreanske folk.

Håper på rekordoppmøte

Blant de andre prominente innlederne som kommer til ISFiT i år er for øvrig det 21. århundres

svar på Che Guevara, kalif Abu Bakr al-Baghdadi.

– Og som om det ikke var nok, lover jeg tidenes beste kunstneriske oppslag. Da skal nemlig SIT sprengte seg selv i luften i pausen.

BONUS: Korrupte kilder har oppgitt den himalayske åndelige lederens krav til ISFiTs arrangører.

Blant kravene til den eksilerte diktatoren finner vi et krav om fullstendig homogenitet på festivalen. I tillegg skal et forbud mot kvinner nedlegges da skrotten er på en ginseng-kur. Høydepunkter i listen er blant annet: Ingen kvinner (er på ginseng-terapi), ingen lenovo-produkter, absolutt ingen bananer, 20 jordløse, som han kan piske rundt for å mimre tilbake til sin storhetstid, ingen kommunister (null pressepass til Fitteblekkas kulturseksjon). SP.

RESTEN ER SENSURERT AV FITTENE I ISFIT

Kulturkalenderen

10.februar – 24.februar /rudern eklat ulk

TIRSDAG 10. FEBRUAR

Ringve folkemuseum

Klokka 11.00: Vandreutstillingen *Folkemusikk og Nasjonalisme* har kommet til Trondheim. Om du savner din mer rurale kultur kan du plukke opp noen nostalgiske stev.

Samfundet

Klokka 19.00: ISFiT Stian Westerhus med Pale Horses kommer til Klubben. Stian Westerhus er ferdig med sine pliktband og har nå plukket ut erfarne kompisar til å starte sitt eget.

Klokka 22.00: ISFiT har invitert Tusvik og Tønne til Samfundet. De er to gjerne damer som kan snakke om både store og små ting.

ONSDAG 11. FEBRUAR

Nidarosdomen

Klokka 20.00: ISFiT har invitert den internasjonale artisten Thomas Dybdahl til Trondheim. Han spiller konsert for de av oss studenter som har god råd.

Olavshallen

Klokka 19.30: Har du fått smaken for spillmusikk, men du er ikke egentlig så gira på å spille? Ikke noe problem. Score kommer til Olavshallen med gamingmusikk spilt av symfoniorkester.

Samfundet

Klokka 21.30: Det andre teater og Improschmimpro stiller med spennende krim med stykket *Murder, she improvised*. Det blir overraskende drap i Storsalen, allier deg med venner og lag et helt eget perfekt mord, for det blir IMPROOO!

TORSdag 12.FEBRUAR

Avant Garden

Klokka 19.00: Om du synes radio er kult, men at det er kjedelig å ikke ha noe å se på, og du ikke liker tv, kan Nadja Hjorton friste med forestillingen «Radio Dance».

Byscenen

Klokka 19.30: Ta med deg perlekjedene til Byscenen og ha det gøy med Luftforsvarets musikkorps. Hør dem spille opp til Mardi Gras i god New Orleans-stil.

Familien

Klokka 22.00: Let's be Light kommer til Familien. Det blir god stemning med synth-pop og feiring av debutplata og lys og sånt.

Trondheim Kunstmuseum, Bispegata

Klokka 18.00: «Gerd Tinglums arbeider kan sies å kretse rundt det synlige, og det usynlige, rundt det bevisste, og det ubevisste.» Jaha, jaha. Om du synes dette virker akkurat passe kryptisk, kan du jo ta turen til utstillingsåpningen.

FREDAG 13.FEBRUAR

Antikvariatet

Klokka 18.00: Det er ølsmaking med ølakademiet, jippi! Øløløløløløløløl. Klokka 20.00: Bedford er et pop-folk-band

fra Oslo. Ta på deg ullsokker og tusle ned til Antikvariatet.

Bakke kirke

Klokka 20.00: Det blir countryparty i kirka med Mark Olson, det trodde du ikke hæ? ISFiT står for arrangementet.

Dokkhuset

Klokka 21.00: Den erfarne jazzpianisten Terje Bjørklund holder konserten «Crossroads» for de som vil høre på Dokkhuset. Med studenter og ansatte fra både den klas-

Samfundet

Klokka 20.00: Det er temafest på Samfundet igjen. Denne gangen er temaet Destination Future. Det blir silent disco i Storsalen, det betyr at du må jobbe med dansemovsa, for det nytter ikke å klage på musikken.

Sukkerhuset

Klokka 20.00: Trondheimsbandet TYYP (Thank You, Yes Please) kommer til Sukkerhuset scene. Det blir indie-rock med gutter i sin beste alder.

LØRDAG 14.FEBRUAR

Byscenen

Klokka 19.00: På Byscenen blir det Epic Extreme Metal med Keep of Kalessin. Det blir episk! Tulla bare.

Samfundet

Klokka 16.00: Er du ensom på kjærlighetsens dag, akk! Men det går bra! Leo Ajkic er programleder for speeddating i Klubben. Klokka 20.00: ISFiT har tatt med seg Marit Larsen. Så om du er litt trist og har noen følelser som ligger rett under overflaten, kan du grine litt med henne.

Klokka 23.59: På Knaus blir det voksen rock med Palmface.

SØNDAG 15. FEBRUAR

Brukbar/Blæst

Klokka 20.00: Det blir pølsefest på filmkveld med filmen *Predator*. Arnold tar deg med på en reise i livet til en kommandosoldat og alt som hører med.

Rådhusalen

Klokka 15.00: Hva er egentlig bratsj annet enn en litt stor fiolin? Finn ut av det med douen Donkey Jam. De spiller bratsj og klaver med inspirasjon fra elektronikk og improvisasjon.

MANDAG 16. FEBRUAR

Festningsparken

Klokka 15.00: Det er ikke dumt å lære seg et skikkelig håndverk som student. Møt Nina og Stine for litt uforpliktende snekring av trehus mens kroppen ennå er ung og sterk. Døden er en gammel snekker. (Og du vil vel være snekker minst en gang i ditt liv?)

TIRSDAG 17.FEBRUAR

Familien

Klokka 22.00: When Smoke Sets kommer til Familien for å skape litt rockefurore. Det

hender man trenger å være litt sinna på en tirsdagskveld.

ONSDAG 18. FEBRUAR

Antikvariatet

Klokka 20.00: Oddi stiller med nye singler for at du skal ha en fin onsdagskveld. Nei, vi har ikke skrevet Moddi feil.

Cinemateket

Klokka 18.00: Tenker du kanskje at det hadde vært bedre om du bare ble med i en sekt og forsvant på en båt? Bli inspirert til å leve livet i sekt med filmen *The Master*.

Familien

Klokka 21.00: Det er Punk Union Tour 2015 med The Fuckwits og Sugar Louise. Familien sier at det er festgaranti!!! Desuten er god punk en brukbar unnskyldning for hverdagsfyll.

TORSdag 19. FEBRUAR

Byscenen

Klokka 20.00: Indokrevyen «Min er større enn din» har premiere. Hvis du vil finne ut av hva de mener med det kan du jo gå, hvis ikke slipper du.

Cinemateket

Klokka 19.00: I filmen *Douglas* spiller Rolv Wesenlund en småborgerlig hemmelig agent. Høres ikke dette bra ut så vet ikke jeg.

FREDAG 20. FEBRUAR

Byscenen

Klokka 19.00: Åshild Mundal spiller vise-pop akkompagnert av cello og gitar for deg. Det skal visstnok være på ulike nivåer, så vær åpen og obs!

ISAK

Klokka 19.00: Honnigbarna og Razika er på plass hos ISAK. Om du liker å stick it to the man eller å danse deg til skapop, er dette noe for deg.

LØRDAG 21.FEBRUAR

Samfundet

Klokka 19.00: ISFiT har sluppet taket på Samfundet og spørsmålene om korrupsjon må du nå legge fra deg. Vurder heller Fedme – en folkefiende?

Klokka 22.00: I Klubben blir det skummel

svartmetallkonsert med Taake. Om du ikke går er du pingle.

Klokka 23.59: Om du ikke tør gå hjem etter Taake, kan du få med deg Lugn på Knaus. De kan hjelpe deg å glemme mørke krefter med vokalharmonier og et energisk liveshow.

Sukkerhuset

Klokka 20.00: Fieldfare tar over Sukkerhuset scene. Dette er et band som hadde som motivasjon å lage fengende musikk for alle. De tar også med seg Trondheim Calling-debutanten Marie Denise.

SØNDAG 22. FEBRUAR

Antikvariatet

Klokka 20.00: Det er trendy med klassisk gitar og Christine Gabs viser deg hvorfor.

Frimurerlogen

Klokka 19.00: Synes du det er flaut å kjenne igjen klassiske verk basert på reklamer, er Klassisk for Dummies noe for deg. Studentersamfundets symfoniorkester guider deg gjennom kjente verk på en håndgripelig måte.

Nordenfjeldske kunstindustri

Klokka 14.00: Dette er en utstilling om å finne dagslys der det ikke er tilstede, kanskje dette hjelper på vinterdepresjonen. Daniel Rybakken eksperimenterer med rom og lys.

MANDAG 23.FEBRUAR

Bær og Bar

Klokka 21.00: Det er filmquiz med mulighet for god mat på Bær og Bar. Fritt for å ha med Radio Revolts Filmofilgjeng!

Trøndelag Teater

Klokka 18.00: Det er premiere på *Suffløren*. Det kan være så vanskelig å synes etter å bruke så mye tid på å være usynlig. Jeg tenker at dette har overføringsverdi, men det er bare meg?

TIRSDAG 24. FEBRUAR

Nazistpartiet ble grunnlagt på denne dagen i 1920, men jeg håper at det ikke betyr at du boikotter hele dagen og ikke får med deg det nye nummeret av Under Dusken!

11.

Foto: Samfundet.no